

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
 Scrierile notificate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
Insertate
 se primesc la Administrațiunea
 Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena la M. Dukas Nachr.,
 W. Augenthaler & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. O-
 pelik Nachr., Anton Oropel.
 în Budapesta la A. V. Gölber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII Erzsébet-közt)
 Prețul inserțiilor: o serie
 garmond pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tariful și invo-
 iak. — RECLAME pe pagina
 8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni:
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr. de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminecă 5 fr. pe an.
 Se prenumeră la toate ofi-
 cile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare
 lângă Inului Nr. 30. etajul
 I. Pe un an 30 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un exem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiile
 sunt a se plăti înainte.

(Număr de Duminecă 20.)

Telefon: Nr. 226.

Nr. 105.—Anul LXXII. Brașov, Vineri 15 (28) Mai 1909.

In ajunul Rosaliilor.

Haideți să ne împodobim casele noastre cu ramuri, verdețuri și cu flori spre aducere aminte și să ne bucurăm de marea sărbătoare a Rosaliilor, a cincizecea zi după Dumineca învierii, la pragul căreia ne aflăm, căci în aceasta zi s'a pogorât spiritul sfânt pentru „împlinirea promisiunii și realizarea speranței“. Totdeauna la sărbători mari am dat frâu speranțelor noastre pentru un viitor mai bun, pentru zile mai senine; și firește, ca ziar politic, n'am putut și nu putem să nu ne gândim și la starea publică politică a poporului nostru, cu aceleași înalte aspirațiuni de cultură și de progres, ce le nutrește în veacul luminat de azi fiecare popor, care simte în el tăria de a trăi și de a se dezvolta.

Vrând să urmărim în numărul de azi poporal și de astădată acestui obicei, nu putem totuși să nu ne arătăm părerea de rău, că nu ne e permis să lăsăm frâu gândirii noastre cu deplină slobozenie, liber, cum este dat și permis în vremile noastre cetățenilor din statele culte și înaintate, cari se bucură de așa numita libertate constituțională. Nu ne e permis, căci prea de tot ușor ne putem pune cu vre-o nouă urmărire a procurorului, cum ni s'a întâmplat de curând pentru articoli de Paști și de Crăciun, ce i-am scris anul trecut în „Gazeta Transilvaniei“, a șaptezeci și una oară dela întemeierea ei.

Multe am văzut și am experiat în acest lung timp. Trecut-am prin diferite epoce; văzut-am lacrimile, ce le storceau timpurile întunecate ale iobăgiei; trăit-am apoi, ca să fim martori la sbuciumările, cari au făcut să se rupă lanțurile acestei iobăgii, pentru ca să se înceapă un nou period al libertății individuale, a unui regim mai luminat, care să pășească pe o cale mai omenoasă printr'o tractare și judecare mai dreaptă și mai egală a supușilor. Convinsu-ne-

am și de slăbiciunea stăpânirii întemeiate numai pe voința absolută, autoritară a Domnitorului și mai târziu luat-am parte cu bucurie la începutul vieții constituționale, ce a fost introdusă de către Domnitorul nostru cu mari speranțe și cu ținta mărturisită de a face să se bucure toate popoarele de binefacerile regimului constituțional, așadar și poporul nostru. Avut'am, puțini ani după aceasta, cruda desamăgire de a vedea, că promisiunile și speranțele nu numai că nu se 'mpliniră, dar că poporul nostru românesc în special i-se pregăti recăderea acuma într'o stare de asupraire națională, iar ajuns în urmă sub regimul ce dăinuiește și azi în patria sa, poporul a trebuit cu jale să se convingă, că încă nu s'a înfrânt cu totul față cu el vechiul blăstăm din evul mediu, care făcuse să se zică în legile țării Ardealului, că acest popor, această nație românească (nație valahică) să fie numai o nație tolerată pe câtă vreme le va plăcea și le va veni bine celor dela stăpânire („usque ad beneplacitum principis et regnicolarum.“)

Speranța nu este ceva, ce, ca și o haină i se poate da și lua unui om, ci ea e înăscută firei, și nu poate fi desrădăcinată din inima lui, decât numai odată cu încetarea acesteia de a mai bate. Ba chiar și peste cătușile reci ale morții speranța trece și rămâne vie. Încă și la mormântul celor căzuți pentru ideile mari și salvatoare, în a cărora realizare au sperat toată viața lor, luând nouă puteri și nouă energii din izvorul neseecat al speranței, aceasta își plantează steagul, ce falfăie înaintea urmașilor, chemați a îndeplini ceea ce înaintașii le-au lăsat cu limbă de moarte. Există așadar o legătură dumnezească în toate ale lumii acesteia trecătoare, care duce cu timpul tot ce este o-rânduit de providență la „împlinirea promisiunii și realizarea speranței.“

Ori cu câte năcazuri și greutăți am avea să luptăm în viața noastră

privată și publică, ori cât de mult ar fi în urma aceasta frământate spiritul și conștiința noastră, să nu des- sperăm, că dreptatea și adevărul vor învinge odată, ci să ne împlinim fără preget datoria față cu cele lumesti și sufletești, ca buni cetățeni și patrioți, și ca fii credincioși ai neamului și ai bisericii noastre. Nici o clipită să nu uităm însă — și aceasta cu ocaziunea marilor praznice, să căutăm a ni-o întipări cât de mult în sufletele noastre, — să nu uităm, zicem, că toată izbânda în lumea asta atârnă dela hărnicia și cuminenția omului și că atunci, când omul ieșind din starea sa izolată individuală nizește, dimpreună cu frații și semenii săi, s'ajungă scopuri mai mari, mai înalte ca societate și ca popor, numai într'o lucrare armonioasă și în strânsă înțelegere și unire poate găsi garanțiile izbândeii, ale realizării speranțelor îndreptățite într'un viitor mai bun și mai demn de omenime.

Revista politică.

Nu e tocmai ușor să descerci un lucru, pe care l'ai încercat ani de zile, folosindu-te de fel de fel apucături, numai ca să zăpăcești și să tragi pe sloară lumea. În acest hal puțin de invidiat au ajuns și stăpânii țării, cari dela izbucnirea crizei să tot sfătuesc și se ciorovăiesc: cum să-și cârpească reputația sdruncinată și cum să iese din incurcătură, ca să nu se facă cu totul de răsul lumii și totuși să rămână la oala cu carne.

Luni s'a ținut un consiliu de ministri, care s'a ocupat din nou cu situațiunea critică, în care a ajuns guvernul și coaliția. Se zice, că miniștri au ajuns la convingerea, că nu se poate înjgheba un nou partid al majorității, care să poată lua asuprași conducerea guvernului și prin urmare ar fi de dorit ca ministrii, cari au fost însărcinați cu conducerea atacerilor statului în decursul crizei,

să fie desărcinați de posturile lor, pentruca astfel, având mână liberă, să poată lucra cu mai mare succes la descurcarea situațiunii. De altă parte după declarațiunile făcute Luni de președintele dietei, *Iusth*, *Wekerle* va propune Maj. Sale să trateze *direct cu partidul independist* pentru descurcarea situației. Totodată ii va spune Maj. Sale, că partidul independist își va putea da concursul la aplanarea crizei numai în cazul, dacă mai înainte se va rezolva în mod mulțumitor cestiunea băncii.

Cu hotărârile aceste în proțap ministrul *Wekerle* a plecat Marți la Viena, iar ieri a fost primit în audiența de Maj. Sa. După audiența *Wekerle* a spus pe scurt ziaristilor, cari îl așteptau, că „a informat pe Maj. Sa despre starea lucrurilor. O hotărâre însă nu s'a luat“. Cu alte cuvinte zis, nu s'a făcut nici un pas mai însemnat spre aplanarea crizei.

In legătură cu situațiunea incurcată se lătesc fel și fel de vesti despre cele ce vor urma în viitorul apropiat. Unele foi sunt informate că sunt tot mai puține speranțe pentru îndreptarea situațiunii, căci cercurile politice din Viena nu vreau să știe nimic de o pace, care să se facă în schimbul unor concesiuni ce s'ar da Ungurilor. Aceste foi prevestesc, că în curând dieta va fi disolvată, spre a se face alegeri nouă. Dacă nici noua dietă nu va fi pe placul politicii vieneze, dieta va fi din nou disolvată, se vor face nouă alegeri, sau manevra asta se va repeți până când Ungurii se vor înmuia.

În unele cercuri politice se colportează știrea, că Maj. Sa va incredința afacerile guvernului unui *ministeriu de funcționari* sub președenția ministrului *Günther* și *Daranyi*. În cazul acesta secretarul de stat *Szterenyi* ar ajunge ministru de comerț...

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din dragostel...

Pe amândouă malurile părului *Lissov*, își așterne gospodăriile satul *Blăgești*. Căsuțele, înălbite, se ȳiesc de sub căciulele lor de stuh, pe după pomii înverzii — ce împodobesc grădinile răzășilor harnici.

În partea din jos a satului, pe malul drept al râulețului, ce-și tremură unda de oțel în scobitura săpată în năsișiște, își dezvălesc fețele înverzite straturile cu legume înșiruite din grădiniștea lui *Ivanciu*.

Familia acestui Bulgar — după cum l'arată și numele — care, acum câți-va ani venise în acest sat, abea trăgându-și sărăcia într'o căruță, c'un cal schilod și acela, se compunea din el, soție și câțiva copii... cel mai mare trecând 18 primăveri.

Prin muncă stăruitoare și chibzuită prin chivernisală și economii, în scurt timp ajunse să-și agonisească un frumos capital, cu care putu în urmă să cumpere bucata de pământ, pe care se întindea grădina și pe care o ținea în posesie, ca proprie a lui.

Interesul, ce-și dădea acum pentru grădina, atât el cât și feciorul lui — *Nas-*

tasă — care avea să urmeze tot profesionea tatălui său, era — firește — și mai mare.

La început, grădina era lucrată numai de jupân *Ivanciu* și fiu-său; acum el mai tocmii și câțiva flăcăi, cari să-i ajute la cultivarea ei și la desfacerea verdețurilor prin satele din împrejurimi.

Ba... mai pe urmă lăsă grădina în sama lui *Nastasă*; iar dânsul cumpărându-și o casă în sat, se retrase cu familia, începând o nouă afacere, care-i aducea folos mai ușor, fără muncă, mai mult și mai sigur: aceea de a da bani cu camătă sătenilor, ce-aveau nevoie. Din când în când mai dădea și pe la grădină, ca să vadă, cum merg treburile lui *Nastasă*.

Deși la început, se cam indoia de destoinicia lui, mai târziu văzând că ele îi mergeau »strună«, sufletul i-se umplu de mulțumirea, ce-o dă omului de afaceri isbutirea întreprinderilor.

De la deal de grădina lui *Ivanciu* sunt niște livezi; iar de la acestea chiar peste drumul — străjuit de nuci bătrâni, rotați — se află casa lui moș *Trohin*.

Așezată în mijlocul bătăturii curate — ca'n palmă — casa pare o oază în mijlocul unui deșert.

De și acoperită cu stuh — înegrit

și aproape putred din pricina numeroaselor schimbări de vreme — totuși pereții, spoți cu var și brăele trase cu lutișor roș împrejurul ferestrelor, căci dă... au fată mare 'n casă... îi dau o vedere blândă, dulce, ce-atrage privirea drumetilor.

Mama *Diamanta* se mai îngrijise, să facă 'n fața casei și două prispe, pe cari să șadă vara, când s'ar întoarce — osteniți — de la munca câmpului: și cărora din când în când le făcea fața cu muru-eală de humă.

În partea din sus a ogrăzii stă rezemată de gardul de nule o șoproneață — adăpostul *Sămbotini* — parte din zestrea fetii lor; iar mai de la deal de casă câteva prăjini cu butuci de vie îmbracă costișa prăvălită.

Cam acestea alcătuiau gospodăria celor doi bătrâni cu părul nins de scurgerea anilor.

Fusese și el moș *Trohin*... odată... în viață!...

Stătuse bine, dar... acum de la o samă de vreme, timpurile nu-l mai ajutau; și așa scăpătase și încă mult!...

— »Dă... ce să faci? Așa-s valurile lumiei — cum zicea el, când își aducea aminte de zilele bune, pe cari le-a trăit.

»Dar și acum, bodaproste și mulțu-

mesc lui Dumnezeu, că suntem sănătoși; tot ne mai putem agonisi cele trebuitoare traiului și nu chicăm pe rufa nimăruic.

Din o duzină de copii, pe cari li-i dăruise Dumnezeu, nu le mai rămăsese decât o picătură, cum ziceau bătrânii.

Marina era singurul lor odor, singura mângăere, ce le mai ținea zilele de azi pe mâne.

Doamne!... Și câtă bucurie le umplea inima, când se gândeau, că fată mai frumoasă și mai harnică — ca fata lor — nu se mai găsește nici chiar prin preajma *Blăgeștilor*.

Natura — par'că intradins — revărsase asupra ei tot, ce-avuse mai fermecător. Un păr — ca mătasa — ondulat — ca încrețiturile de apă în bătea de vânt — îi umbrea fruntea, străpunsă de doi ochi negri — ca mura coaptă — ce-i străluceau în orbite sub cele două sprincene — ca două lipitori. Gura-i mică, mângăiată de două buze — ca cireșan' pargă — și care, când rădea lăsausă se vadă două șiruri de dinți albi — ca mărăgărintărelul — i-se deslușia în mijlocul celor doi trandafiri, ce-i înfloreau în obraz.

D'apoi din hărnicie n'o întrecea nimeni. Să fi văzut cusuturi, ori țesături — în fel de fel de spe — eșite din mâna ei, jura', că n'a umblat mână de om. La pră-

Din noua viață constituțională a Turciei sunt de amintit două întâmplări mai de căpetenie. Joia trecută s'a dat cetire în fața camerelor turcești și în prezența Sultanelui *mesajului imperial*, în care noul Sultân pune în vedere aplicarea constantă și serioasă a regimului constituțional și asigurarea fericirii și dezvoltării tuturor supușilor otomani fără deosebire de lege și naționalitate. Mesajul a fost primit cu vii aplause. În ședința de Luni a camerei și senatului turcesc s'a dat cetire *programului guvernului*, în care se raportează despre măsurile luate pentru potolirea revoltelor din Asia mică, despre starea financiară a țării, despre politica externă etc. După cetirea programului camera a votat guvernului încredere cu 191 voturi contra 5, iar senatul în unanimitate.

La serbarea zilei de 10 Maiu în București.

— 12 Maiu v. 1909.

Deși mult mai liniștită ca în alte dăți, totuși lipsa de paradă și defilare n'a detras nimic serbării de 10 Maiu, din contră s'a petrecut mai în voie, căci încă de dimineață pe calea Victoriei un public numărând aproape o mie de oameni se adunase să participe la mișcările de dimineață. De altfel o vreme splendidă a domnit în tot cursul zilei. Pe calea Victoriei, artera principala a orașului, se arborase pretutindeni tricolorul. Verdețea era răspândită cu mult prisos și de pe balcoane cădeau ghirlande de frunze de stejar pe lângă covoarele, cari ornau ferestrele și intrările și cari fac decorul complet al zilei de sărbătoare. Seara, muzicile militare și iluminările au dat și mai multă însuflețire sărbătorii.

La oarele 8 și jumătate, o muzică militară a sunat retragerea din curtea palatului, dar piața din față a continuat a fi până târziu tixită de lume, căci animația de abia de atunci începuse a crește. Splendid erau iluminate ciuburile; vitrinele însă țineau recordul. Din sus de episcopie și până în jos de palatul casei de depuneri, la distanțe mici, arcurile de iluminare măreau efectul și nu puțin contribuia la tot ansamblul general multimea elegantă, care aluneca leneșă în sus și în jos pe calea Victoriei în ritmul frumoaselor valsuri ale muzicelor militare stabilite în grădina Săbindar, piața Teatrului, grădina Episcopiei etc.

În ziua de 10 Mai s'a ținut la Metropoliu un serviciu divin, la care au luat parte Regele și Regina, principele Ferdinand, principesa Maria, principele Carol și principesa Elisaveta și Marioara. După sfârșirea slujbei religioase a urmat pe treptele cari conduc la Metropoliu, predarea noulor drapete sfințite comandantilor regimentelor nou înființate, care solemnitate s'a încheiat cu defilarea trupelor prezente. După defilare oaspeții înalți au primit felicitările din prilejul aniversării a 43-a a suirei pe tron a regelui Carol.

Serbarea școlară delă Teatrul Național

La oarele 3 și jum. d. a. când s'a

șit ori la seceră se lua la întrecere cu cei mai voinici flăcăi... și numai li făcea să crepe de ciudă, când li lăsa în urmă ajungând cu postata, cine știe unde.

Bătrânii — de mai înainte — se îngrijiseră de a făgădui mâna fetii, lui Călin Amărăndei, când a plecat în armată... căci și Călin era fecior de oameni gospodari și nu i-ai fi putut găsi păreche de vrednicie și cumțenie,

Ș'apoi și băieții fiind crescuți în a-proprie unul de altul, s'aveau de mici în dragoste.

Mai veniseră ei și alții și de prin alte sate și tot feciori de oameni cu dare de mână să ceară pe Mărina lui moș Trohin, dar toți s'au întors cu buzele umflăte! Dă vezi, că bătrânii țineau cu sfințenie la cele ce făgăduiseră.

* * *

— Ce zici babă, hăi?

— Apoi ce să zic, omule! Ia să faci cum te-a duce capul. Eu atâta îți spui, ca nu cumva să vină *preceptoru* să ne implinească și să ne ia ăste bulendre, ce le mai țin pentru iastă copchilă; căci iacă ca mâne se libirează cel băet și dă... de voie de nevoie — trebuie dată la casa ei.

Să nu-mi faci casa de răsul oameni-

ridicat cortina, sala Teatrului era plină de lume școlară: profesoare și profesori, cu familiile lor și număroși reprezentanți ai autorităților. În loja regală — scrie »Minerva« — a fost de față, până aproape de sfârșitul prea bogatului program, A. S. R. Principele Carol. În loja oficială azistau d-l ministru Haret cu d-na și d-l ministru Morțun. În alte loji am remarcat pe d-l Teodoru, secretarul general al ministerului instrucției, împreună cu familia d-sale, pe d-l și d-na Pompiliu Eliade și pe câți-va domni inspectori ai învățământului într'o altă loje. A d-lui M. Dimitrescu, directorul liceului Lazăr, se aflau și doi iubiți oaspeți ardeleni, d. avocat V. Fodor, distins fruntaș al Românilor din munții Apuseni împreună cu doamna, venit anume pentru serbările de 10 Maiu.

Pe scenă răsări iarăși minunatul amfiteatru viu al sutelor de eleve și elevi din corul școlărilor secundare ale Capitalei.

Într'o tăcere de biserică se intonă de corul condus de d-l Teodorescu și de orchestră »Imnul Regal«, ascultat în picioare și furtunos aplaudat, apoi imnul religios al d-lui A. Castaldi, pe textul poeziei scrise de V. Alexandri cu prilejul serbărilor dela mănăstirea Putna din 1871.

D-l P. Rășcanu, venerabilul profesor universitar din Iași, care avea să țină cuvântarea festivă, a fost primit cu manifestațiuni de caldă simpatie, cari erau în acelaș timp semnele dragostei Muntenilor către vrednicul sol Moldovean.

D-l Rășcanu, bătrânul istoric înălbit într'o viață de muncă și de cinste pentru neam, a fermecat întreaga asistență cu apologia demnă a domniei Regelui Carol, și cuvântarea d-sale, plină de înțelepciune bătrânească și de adevăr istoric, va rămânea ca și cuvântarea d-sale de odinioară despre domnia lui Cuza Vodă, un monument de elocință națională cumpătată și senină.

Începând cu plângerile cronicarului Ureche despre nestatornicia domniilor moldovene, d. Rășcanu destășură într'o teză împede firul istoriei noastre și dovedi însemnătatea fericită a epocii Regelui Carol care ne aduse dinastia ereditară, independența, regalitatea și renașterea bisericești, școlărești și armatei românești. Au făcut o profundă impresie cuvintele de înțelepciune și de înălțare sufletească ale istoricului ieșean, că epoca istoriei noastre moderne este prea strălucită în faptele mari legate de personalitatea Regelui, decât să aibă vr'un futeles fle lingușirea istoricilor la adresa Regelui, fle lingușirile lor la adresa poporului, pentru că Rege și popor »u fost vrednicii unui de altul și dreapta judecată a istoricului nu se poate pleca să lingușească pe nici unul...

D-l C. Notara, cu verva talentului d-sale a dat »Sentinței Române« a lui Alexandri o interpretare artistică și patriotică de maestru.

S'a jucat apoi în mijlocul emoțiunii generale, frumoasa piesă »Jertfa« a d-lui I. Miclescu. D-l V. Leonescu în rolul doctorului, a avut fericite accente de entuziasm în povestirea faptelor de vitejie ale oștenilor noștri din 1877; cu multă duiosie și finețe și-au interpretat rolurile dificile d-na C. Demetriad și d-na O. Bărsan, care a secerat roadele unui succes meritat.

Un moment înălțător al programului ar fi fost și partea II din »Carmen Sae-

lor tocmai acum la bătrânețe, că-ți stononesc capu ca la șarpe.

Când aveai parole și-ți ziceam: »mai strânge măi Române, și mai du-te de plătește din cele dăjdii«, nu m'ascultai. Te n'îndai la crășmă de le turnai pe gât cu Măriuța Vornicului! Crezi, că nu le știn eu pe toate? Eheeei!... — făcu supărată, mama Diamanta.

— Apoi, iote-te ce mă gândii! — zise într'un târziu, moș Trohin, mai înșeninându-și fruntea — ca după ridicarea unei greutăți de pe suflet.

Am să mă duc la Bulgar, să-l rog să m'împrumute o' leacă de parole, și i-oiu da și din bani, când 'oiu prinde la toamnă pe grâu și i-oiu mai da și pe Mărina la plivit în grădină... măcar cât de cât mi-a mai ușura și ea din datorie... că doar se duc atâte fete din sat.

Hai, Mărino?

— Poi... dă... tată, dacă zici matale, cum să nu mă duc — răspuse fata, neluându-și ochii de pe un izvod, după care cosea o cămașă cu puu în arniciu.

Cum bătrânul s'a gândit, așa a și făcut.

Parole i-a dat jupân Ivanciu, de și-a plătit dările, iar pentru camătă, fata urma de a doua zi să se ducă la grădină, deși

culare« al d-lor D. Anghel și St. O. Iosif, dacă onorabila direcție a Teatrului s'ar fi putut îngriji de o interpretare artistică în condițiile dela 24 Ianuarie. Astfel însă precum a fost recitată, simplu, fără nici o figurație, în mijlocul unei scene cu totul nepotrivite, pe care o văzusem și în »Jertfa«, versurile frumoase ale poezilor au fost ca și jertfa, cu toată recitarea competentă a d-lui Z. Bărsan, căruia nu i-se putea cere să fie dânsul singur, în redingota d-sale modernă și în mijlocul unui salon... și *Danubiul și Doina* din scenaria fantastică a puzmului, complectat prin apologia domniei Regelui.

Serbarea s'a terminat cu executarea mai multor dansuri naționale de către elevii dela liceul Matei Basarab, conduși de d. N. Velescu.

Publicul, care a rămas destul de încântat de serbare, s'a departat totuși cu regretul, că programul a fost prea lung și pauzele de asemenea, ceea ce a provocat manifestațiuni sgomose și regretabile ale unor elevi nedisciplinați din galerie.

M. U.

Vizita studenților bulgari în București.

Martii la oarele 10 și zece minute dim. au sosit în București 102 studenți bulgari însoțiți de 7 studente. La gară au fost primiți de Uniunea studenților români, cu drapelul și muzica și de un mare număr de cetățeni. La intrarea trenului în gară corul seminarului central și muzica au intonat »Șumi Marița« și în mijlocul uralelor entuziaste, colegii bulgari și români s'au salutat.

La gară au vorbit mai mulți studenți români și bulgari, și au pornit apoi cu muzica și corul în frunte pe calea Griviței, calea Victoriei și Bulevard până la Universitate, unde s'au întrunit în sala de ședință a senatului sub președinția d-lui Savin președintele Uniunii studenților români. Aici au luat din nou cuvântul mai mulți studenți români și bulgari.

Dela universitate studenții și studentele bulgare s'au dus la școala militară de infanterie, unde au fost încartierăți. După ce s'au odihnit puțin au fost invitați în sala de mâncare a școlăii, unde s'a servit masa. În timpul mesei a fost un entuziasm de nedescris; studenții cântau în cor »Gaudemus igitur«, »Șumi Marița« și »Deșteaptă-te Române«. Studentul bulgar Daneff a avut în sănătatea înfrățirii studenției bulgare-române, și pentru țara și poporul român. Studentul român Marioescu a avut în sănătatea studenției bulgare și pentru poporul bulgar.

După masă au plecat în corpore la palatul poștelor. Aici au fost întâmpinați de d-l director general și mai mulți funcționari ai poștei și au fost conduși, vizitându-l în întregime. De aci au trecut la Casa de depuneri, unde au admirat frumoasa clădire și mai ales curățenia exemplară. Au vizitat apoi Fundațiunea Carol I unde li s'au dat lămuririle necesare de către d-nii bibliotecari, apoi au vizitat Atenul; expoziția de pictură a plăcut foarte mult; de asemenea și expoziția societății »Furnica«, pinacoteca și sala de conferințe. În grădina Atenului li s'a arătat bustul lui Eminescu, pe care bust e și acum coroana depusă de meseriașii și studenții bulgari. De aici au plecat la șosea, unde au vizitat muzeul zoologic.

mama Diamanta cam atârna; căci dă... cum să se ducă fata lor!... »Doar acolo sunt atâția nandrași și lumea-i azi fără rușine. Ș'apoi ce pază pot avea niște capete de fete singure?!«

Nu-i prea vinea ei la socoteală, tocmeala lui moș Trohin, dar ce era să facă? — Era la mijloc datoria.

(Va urma).

Popovici-Grivița.

Iarăși strălucești.

Iarăși strălucești voioasă,
Te-ai rentors acuma iară,
Dar pe ea tu n-o mai afli,
Primăvară, primăvară.

Pe mormântul ei s'fioase
Răsărit-au viorele
Și le udă, blând le udă
Roua lacrimilor mele.

Vasile Stoica.

La oarele 9 seara, la coloseul Opler a avut loc o agapă studențească de 200 tacămuri. În tot timpul mesei muzica a cântat diferite arii naționale și studențimea de prin loje a acompania în cor. La toasturi cel dintâi ia cuvântul studentul D. V. Anghel, care bea în sănătatea înfrățirii româno-bulgare. Răspunde studentul bulgar Cabanoff, care mulțumește pentru grandioasa primire ce s'a făcut studenților bulgari. Închină păharul în sănătatea studenției bulgare-române. D-l Mircea Rusu-Șirianu închină în sănătatea studenției și poporului bulgar și spune că »Uniunea studenților români« n'ar trebui să fie numai pentru studenții din București și Sofia, ci pentru studenții din toată România și Bulgaria. D-ra Papurică, vice-președintă a »Uniunii studenților români« urează bună sosire și bea în sănătatea studenției. Studenții li fac entuziaste ovațiuni.

D-l Tanefff student și ziarist bulgar mulțumește pentru primirea ce s'a făcut studenților bulgari și declară că înfrățirea ce se cimentează astăzi e pentru gloria ambelor popoare vecine. D-l Savin, președintele »Uniunii studenților români« a arătat însemnătatea unirei stud. bulgare-române și în numele întregii studenții bulgare și române aduce omagii regelui Carol, conducătorul armatei române la Plevna și învingătorul, care a redat libertatea ambelor popoare. În uralele și ovațiunile studenției muzica intonează »Imnul regal român«.

La oara 12 și jumătate agapa s'a sfârșit.

Asociația studenților bulgari din Sofia a adresat următoarea telegramă studenților români:

»Scumpi camarazi! Spre completarea și lămurirea telegramelor noastre dela 9 și 10 crt., biroul adunării generale a studenților din 9 l. c., are onoarea a vă declara că studenții bulgari nutresc cele mai calde și simpatice sentimente față de colegii lor, sentimente cărora le-au dat de multe-ori expresie cu prilejul întrunirii studenților de aici și dela Belgrad. Când s'a discutat ideea unei confederații balcanice. Studenții bulgari doresc un scop ideal în întâlnirea dintre studenții la București, și aici vor stăruii cât le va sta în putință pentru realizarea perfectă a acestei idei. Escursiunea întreprinsă acum de un grup de studenți are un caracter particular și nu angajează de loc asociația studenților bulgari«.

Din Hosman, Maiu a. c.

Un jubileu rar la sate. Onor. Redacțiune! Cu multă satisfacțiune sufletească prind condeiul în mână pentru a înregistra în coloanele prețioasei D-voastră ziar încă o mică pagină din viața și *dorul de înaintare* al Românilor din comuna noastră *Hosman*, deoparte cu gândul de a putea dovedi, că acolo, unde conducătorii sunt vrednici și însuflețiți, poporul ori cât de rămas înapoi ar fi, devine recunoscător și însuflețit, ear de altă parte ca să servească de stimul și pentru alții.

E vorba de suvenirul ce ne-a lăsat în inimi jubileul de 70 ani al părintelui *Iosif Morariu*, primul preot gr. ort. în comuna noastră, serbat în ziua de sf. George anul acesta. Vedem zilnic, că între *pușini vrednici* la destui muritori li-se strigă »osana«..., punându-se la cale intenționat sâr-

Glasul pâinii.

(Din »Povești Rimate« de Mihnea Olmazu, ce au apărut zilele aceste într'o broșură (8° mic pag. 98) în editura tipografiei »Neamul Românesc« din Vălenii de Munte (România). — Prețul 35 de bani.)

Născutu-s'a'n lume odată
Feciorul căruia-i fu dat
Ca viața să-i fie scurtată
Taman la al nunții lui praznic
D'un șarpe cu trupul năpraznic,
Bălaur spurcat!

Treceau în neștire din zile,
Din luni și din ani tot așa...
Copilul, ca floarea de-Aprile,
Creștea nesimțind de ce crește;
Și viața-i scăpa printre dește,
Iar el nu știa.

Trecând și venind din vecie,
Alunecă timpul mereu,
Ca pururea tânăr să fie,
Cum face, și-o apă ce cură;
Dar timpul din cale nu fură
Sorocul cel greu.

Făcându-se mare, și-alese
Făcăul o fată din sat,
Așa că, din multe m-rese,

bări jubilară cu scopul final de-a se stoarce merite și mai pe urmă de a gusta un pahar două de vin. Când însă fape mărăte încoronază fruntea de 70 ani a unui preot, cu puține pretenții la sgomotul zilei de azi, cum e On. D. Iosif Morariu (care, fie în parenteză zis: dispune de mijloace de a putea ținea ușor o caleasă cu doi cai suri) cu dorul de a putea jertfi tot ce l-a dat Dumnezeu altarului și națiunii sale: jubileul nu e un târg de vorbe numai, ci o adevărată sărbare, de care de Dumnezeu să se învrednicească mulți fii ai neamului nostru.

Sunt aproape 50 de ani de când a sosit în comuna aceasta On. D. Iosif Morariu în calitate de paroh la 16 famili gr. or. Greutăți mari a trebuit să îndure la începutul carierei sale, căci biserică nu era, ornate biserică, cărți etc. toate lipseau. Cunoștințele și abnegațiunea ce l-a caracterizat însă de tânăr, mai departe dragostea și iubirea nemărginită ce-l lega de oficiul său, i-le făcea nevăzute. Nu se resigna a-și da tot denariul său, numai ca să-și ajungă scopul. Ear când nu se putea ajuta astfel, alerga în depărtări cerând cu dibăcie sprijinul și sucursul altor persoane marimonioase. Așa de exemplu la an. 1863 în o călătorie de 3 săpt. prin Brașov, Săcele etc. a colectat 135 fl. Tot în acel an a colectat din Rășinar 30 fl. De acolo venind la Sibiu a primit și din caseta fericitului Șaguna 50 fl., încât spre bucuria tuturor, a sosit între ai săi cu o sumă frumoasă, la care, în loc de a-și trage vre-o remunerațiune pentru osteneală (cum fac alți colectanți pe la noi) a mai adaus și din al său propriu 20 fl. Din banii aceștia a și cumpărat o grădină pentru biserică ear ca restul a alergat în Alțina de a cumpărat o biserică de lemn, pe care asemenea cu greutate o-a transportat și așezat pe locul cumpărat. Indată după acestea a alergat din nou la Sibiu, unde prin devotatul său respect și ținuta socială a câștigat simpatia generalului Conte Carol de Montenuovo, care a donat numitei biserici un clopot în preț de 150 fl. La an. 1864 și anii următori a plecat ear la drum, colectând sume frumoase, încât în scurt timp biserică a fost provăzută cu toate celea de lipsă.

Dibăcia spiritului său luminat se poate vedea și de acolo, că în anul 1894/5 cu ocaziunea comasării hotarului a cerut puțina porțiune canonică, pe care tot dânsul o-a câștigat dela comuna politică cu proces și cu spesele sale, pe o luncă aproape de comună, într'un loc morăștin, clasificat aproape neproductiv, pe unde numai pasările puteau umbla. Inșă indată ce o-au primit în posesiune, a săpat șanțuri largi și atunde, încât azi e pământul cel mai bun în hotar. Un expert a zis cu ocaziunea canalizării: »la cari vă trebuie pământ gunoit din balta d-lui Morariu«. Așa că azi dispune biserică gr. or. de o porțiune canonică cu mult mai bună ca mai înainte. Românii de aici, căror le zicea d-l Morariu: »Cereți în partea aceasta de hotar« fi răspundeau: »Bagă-te d-ta în baltă și trăiește cu măciulii, că noi n'am protestat!»

După acestea s'a pus pe lucru din nou. A adunat materialul de lipsă pentru zidirea unei biserici nouă de piatră. Am admirat de multe ori cum sta, ca un stejar vesel, cu fruntea senină, toată ziua în vânt și soare lângă mării, cu planul în mână... încât astăzi să oglindesc razele soarelui în cele două cruci frumoase de

pe turn și altar — la cari poporul (sărac) n'a contribuit cu nimica.

Cu ocaziunea sfințirii bisericii a promis din ușa altarului, că va dona bisericii un frumos complex de pământ din tabla sa comasată. Ear acumă cu ocaziunea jubileului de 70 ani mi-a descoperit că *intreaga sa avere* o a testat bisericii sale. Aceasta avere valorând mai multe mii de florini, mă face să susțin, că Românii din comuna noastră, fără deosebire de confesiune, pot fi mândri! Da, pot fi mândri, intrucât în viitor în această comună cu patru biserici, în bunățătirea ambelor parohii românești va căștiga preoți tot mai calificați, cari desbrăcați de patimi confesionale, mână în mână și alături cu altă inteligență românească din loc să știe promova interesele poporului nostru de aici.

Estă în căva complexul faptelor On. D. Iosif Morariu, care și azi pare că se simțește în primăvara vieții, care și la instit. »Speranța« din loc în calitate de președinte al comitetului de supraveghere arată multă dragoste și bunăvoință, și care și-a propus a-și jertfi toată viața și *intreaga avere* câștigată și înmăluită prin crucări mari, altarului și națiunii sale. Estă pentruce trebuie să se bucure azi toți Românii de bine din comuna noastră cunoscând atari fapte mărețe, precum și să se roage și lui Dumnezeu pentru a mai trimite Românilor din Hosman atari bărbați.

I. Pompu.

Dumineca Cincizecimii sau a pogorării Spiritului sfânt.

În amintirea pogorării Spiritului sfânt asupra apostolilor, care pogorare s'a întâmplat a cincizece zi după Paști, biserică petrece sărbătoarea ce se numește *Cincizecime*, πεντηκοστή scil. ημέρα. Sărbătoarea aceasta se numește și *ziua Spiritului sfânt*, ημέρα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, și *ziua sf. treimi*.

Relativ la originea acestei sărbători se poate presupune cu tot dreptul, că ea se serbă acumă pe timpul apostolilor (Fapt. ap. 20, 6; I. Cor. 16, 8). În secolul II. mărturisește de sărbătoarea aceasta Tertulian, iară în secolul III Constituțiunile apostolice. Tertulian zice, că zilele dela Paști până la Cincizecime să fie tuturor credincioșilor zile de bucurie, în care nu e permis a posti și a face rugăciune ingenunchiand (Lib. de coron. milit. c. 3). Iară în Constituțiunile apostolice cetim: »A zecea zi după înălțarea la cer a Domnului sau a cincizece zi după Dumineca învierii să vă fie vouă sărbătoarea cea mare a Cincizecimii, căci în această zi ne-a trimis Domnul Isus la oara a treia darul sf. Spirit (Lib. VIII. c. 33).«

Precum în biserică Testamentului vechiu, așa și în biserică lui Hristos este Cincizecimea o sărbătoare mare, una din cele douăsprezece sărbători mari de peste an. Eusebie dela Cesarea »preaonorata și preasfânta Cincizecime« o numește sărbătoare mare, sărbătoarea sărbătorilor (De vita Constantini Lib. IV. c. 64). Iară Grigorie dela Nazianz zice: »Noi serbăm Cincizecimea, pogorarea Spiritului sfânt, împlinirea promisiunii, realizarea speranței, mister mare și venerabil (Orat. 41 in Pentec.)« Acestei demnități înalte corăspunde pe deplin și serbarea Cincizecimii. În biserică cea veche Cincizecimea era al treilea timp solemn pentru botez, adecă

chiar așa ca și Arătarea Domnului și ca și Paștile. Dela Paști până la Dumineca Cincizecimii, care timp cu un cuvânt se numea așiderea »Cincizecime«, se făceau rugăciunile nu înghenunchind, ci stând, aceea ce prescrie canonul 20 al sinodului I. ecumenic și despre ce mărturisește sf. Epifanie, zicând: »În cele cincizeci de zile ale Cincizecimii nu se pleacă genunchele și nici nu se anunță vr'un post (Exposit. fid. cath. et apost. eccl. n. 22). La Cincizecime erau oprite prin legi împărătești jocurile teatrale și circense, căci precum zice legea relativă emisă de împăratul Teodosie cel Mic (Cod. Theodos. Lib. XV. tit. V. de spectaculis, lex 5) aceasta e o zi de adorare solemnă, în care creștinii trebuie să se ocupe cu serviciul lui Dumnezeu și cugetele lor să fie îndreptate la narațiunea minunilor isprăvite de apostoli spre întărirea evangheliei. În sfârșit se distinge această sărbătoare și prin deosebite servicii liturgice, împreunându-se liturghia în ziua Cincizecimii cu Vesperina, la care ultimă, plecând credincioșii genunchele, se ceteau cunoscutele rugăciuni ale Marelui Vasile, în cari mărturisind păcatele noastre înaintea Părintelui ceresc, cerem iertare în virtutea marelui sacrificiu al preaiubitului său Fiu, apoi rugăm pe Domnul Isus Hristos să ne dăruiască și nouă dumnezeiescul Spirit spre luminarea și întărirea sufletelor noastre și în fine aducem rugăciune pentru părinții și frații noștri cei adormiți.

Ebreii cei vechi înfrumșeau la sărbătoarea Cincizecimii sinagoga și casele lor cu ramuri, verdețuri și flori spre aducerea aminte, că legea s'a dat într'un timp când lângă munte toate erau în verdețură și înflorite și așiderea spre aducere aminte de petrecerea Iudeilor în pustie, când au fost ei constrânși a locui în colibe de frunze și de ramuri de arbori. Și creștinii decorează la sărbătoarea Cincizecimii biserică și casele lor cu ramuri de tei, cu verdețuri, cu flori și mai ales cu frunză de nuc, fiindcă ea are miros plăcut și, după cum zic unii, fiindcă forma acestei frunze are oarecare asemănare cu limbile cele de foc. Cu această înfrumșetare vizibilă se simbolisează frumusețea cea spirituală, cu care biserică lui Hristos, ca o împărăteasă și mireasă e ornată de Spiritul sfânt, dorind a vedea această frumusețea și în fiecarele din fiii ei.

(Candela).

Metropolitul Șaguna și meseriașii români.

Acesta este titlul unei conferențe, ce-a ținut-o la 29 Aprilie n. a. c. într'o sedință literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« d-l profesor seminarial Dr. I. Lupaș. După ce acesta a fost bineventat de președintele V. Tordășianu ca un deosebit scriitor al popoului și desinteresat luminător al popoului nostru, cu dragostea pentru clasa de mijloc a meseriașilor, profesorul Lupaș și-a cetit conferența:

Prof. Dr. I. Lupaș, după ce pune la inimă meseriașilor să ia și ei parte în acest an, pe care îl putem numi »Anul lui Șaguna«, la serbările ce se vor ținea din prilejul aniversării al 100-lea dela nașterea marelui arhieru, — își desvoaltă, conferența sa despre *Metropolitul Șaguna și meseriașii români*, care în liniamente generale a fost cam următoarea:

După o scurtă schițare a organizării clasei industriale în bresle, și după ce arată câteva din obiceiurile mai caracteristice ale acestor bresle, conferențiarul insistă asupra desvoltării meseriilor la Români, arătând, că în vremile mai vechi, înainte de 1848, Românilor ardeleni nu le era dată posibilitatea să învețe vre-o meserie, fiind-că copiii iobagilor nu erau primiți la meserii. Chiar dacă se întâmpla rar de tot să-și însușească careva vre-o meserie, era oprit a se ocupa cu ea prin orașele săsești. Citează cazul băiatului de iobaj, Marcu din Căluș, care pe la 1780 a fost admis să învețe zidăritul, dar bresla zidarilor i-a pus condiția de a nu exercita această meserie decât în comitatele ungu-rești și în scaunele săucești. Episcopii Vasile Moga și Ioan Lemeni au făcut la 1842 arătare la dieta din Cluj contra breslelor săsești, cari nu vreau să primească copiii de Români la învățătură. Dar petiția lor a rămas fără rezultat.

După 1848 privilegiile breslelor s'au mai redus; principiul libertății și al concurenței a fost proclamat pe terenul industrial. Șaguna află deci timpul potrivit ca să îndemne țărâni români, prin circulare, în diferite rânduri, a-și da copiii la meserii. Conferențiarul citează apoi pasagele mai însemnate din circularele respective și arată ce urmări bune au avut aceste îndemnuri, cum încetul cu încetul se formează și la noi o clasă mijlocie, care începe a se organiza. Arată meritele profesorului Nicolae Cristea pentru înființarea reuniunii meseriașilor din Sibiu și cum exemplul acesta a fost urmat și în alte părți astfel, încât astăzi sunt peste 20 de reuniuni ale meseriașilor români. Incheie arătând importanța națională a organizării economice, care trebuie să porceadă din principiu; »Unul pentru toți și toți pentru unul«.

Vii și nesfârșite aplause au fost răsplata distinsului nostru conferențiar pentru frumoasa și instructiva prelegere.

STIRILE ZILEI.

— 14 Maiu v.

Parastas pentru Mocșenyi. Joi, în ziua »Inălțării Domnului« s'a ținut parastas în mănăstirea Hodoș-Bodrog, pentru odihnirea sufletului decedatului *Alexandru Mocșenyi* officiind P. C. Sa Arhimandritul Augustin Hamsea, asistat de toți călugării sfinte mănăstiri. P. C. Sa a ținut apoi o potrivită cuvântare, scoțând în ea la iveală meritele decedatului pentru biserică și neam.

Conzistoriu Mitropolitan. Luni și Marți a fost întrunit în Sibiu conzistoriul metropolitan, pentru rezolvarea mai multor cesțiuni însemnate și urgente. Au luat parte la ședințele conduse de I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu, Preasfințitul Domn Episcop al Aradului Ioan I. Papp Preacuvioșile lor Arhimandritii Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Vasile Mangra, Protoscelii Dr. Eusebiu R. Roșca, Roman R. Ciorogariu, Dr. Miron E. Cristea, protopresbiterii Dr. G. Popovici, Mihail Popovici, Nicolau Ivan, Matei Voileanu, Ioan Droc, Nicolau Roxin și mirenii Parteniu Cosma, Ioan Lengher și Nicolae Zigre, secretar metropolitan. — »Tel. R.«

Nici una 'n nimic n'o 'ntrecuse,
Și el, precum datina fuse,
Cu ea s'a legat.

Dar, uite, se pune și masa,
C'o roată de oameni zbanghii,
De nu-i mai încape nici casa;
Și albă mesală se 'ntinde,
Și sfânta de pâne cuprinde
Chiar locul diutăiu.

Și-atuncea de-odată s'aude
Un vuet și-un șuier afar',
Și pleșnete groaznice, crude,
Despintecă 'n noapte văsduhul,
De parcă ar trece chiar duhul
Din ladul barbar!

Spre casa aceasta săracă
Venia bălaurul slut,
A sorți 'mplinire s'o facă;
Și lumea de spaimă 'nlemnește
Când el în gârliciu se oprește!
Și totu-a tăcut...

»Să ieși, flăcăule 'ncoace
Căci astfel ai fost băratat,
Iar sorții nimic nu-i poți face.
Tu vino de voie mai bine,
C'amar o să fie de tine,
De-oiu fi supărat!

»Atuncea în chinuri mai grele
Și'n cruntă durere-ai să mori,
Și nimeni din rudele tele,
Ce-acumă petrec în plăcere
Nu scapă... Dar ce, ori vei cere
Să-ți zic de trei ori?«

Sta toată suflarea 'mpietrită,
Doar inima 'n piepturi bătea...
Iar mirele plânge... Uită,
Mireasa stă mută de groază,
De frică nu poate să vază
Pe cel ce-o plângea.

Dar iată un glas că răspunde...
Incet... și mai tare... domol,
Și nimeni nu știe de unde.
Minune! — chiar pânea vorbește,
Și glasu-i cel sfânt se 'ntărește,
Răsună ca'n gol.

»Mai rabdă, tu șarpe bălaur,
O noapte mai rabdă, un pic;
De-i fi chiar cu solzii de aur —
Mai rabdă, crăpare-ai, adastă
Să treacă și noaptea această...
Mai rabdă, îți zic!

Că eu, de când sufăr supt brazdă
Și pără mă 'nghite-un creștin —
C'acumă la buna mea gazdă
Pe care tu nu vrei s'o îngădui —
Rabd multe, și parcă tăgădui
Că sufăr vre-un chin.

Mă samână omul în humă,
M'apasu cu grapa cu boi; —
Din sânul pământului-mună
Răsăiu, să mă taie cu seceri,
Cântând ca la alte petreceri,
Și rabd la nevoi.

În snopi mai pe urmă mă leagă
Și'n clăi mă adună, iar eu
Îngădui o viață întreagă.
Supusă, nu suflu nimica;
Acum și tu rabdă, de frica
Blestemului meu!

Să vezi iar, spurcate, ce-mi face
Creștinul: mă 'ncarcă 'n car
Și boabă cu boabă-mi desface,
Cu caii călcându-mă 'n arii;
Doar soarele — 'n marginea zării —
Mă vede cu amar.

De-am fost driguită pe-o parte,
Mă 'ntoarce cu furca pe loc,
Și parcă m'apropiu de moarte,
Când caii în goană iar pleacă...
Mă doare, dar rabd cum mă toacă
Al cailor joc.

Apoi, într'un chiot și 'n cânturi,
Tot oamenii numai decât
Mă fac de-amețesc, căci la vânturi

M'aruncă în sus cu lopata —
De parcă mă simț că sunt gata
Să-mi dau bun sfârșit.

La moară în saci mă pornește,
Creștinu al mai drept între drepti
Supt grelele pietre-mi zdrobește
Frumoasele boabe de aur...
Da 'ngădui, sălbatec balaur;
Un ceas tu n'aștepți?

Mai rabdă, cr'apare-i pe burtă, —
De-acum am să-ți spui ca să vezi
C'amea suferință nu-i scurtă,
S'ajungi cum sunt eu, necurate,
Să porți fără vină păcate,
Și-atuncai ai să crezi.

Ca iarna de albă mă scoate
Morarul, și-acasă de viu,
Muerea prin sită mă zbate
Și 'n apă 'ncropită mă 'necăcă,
Apoi mă frământă, mă freacă...
De-abia mă mai țiu.

La urmă, răbdare mai mare,
Dar iarăși nici chin mai cumplit,
Pe lungă de chinuri cărare
Nu poate pe nimeni cuprinde,
Ca 'n clipa când iacom mă 'ncinde
Cuptoriu 'nroșit.

Un nou proces al »Tribunei«. Luni s'au desbătut în fața curții cu jurați patru procese ale »Tribunei« pentru următoarele publicații: »Telegramele studențimii sârbe către studențimea română«, »Ce ne-așteaptă«, »Prin Calvar« și »Meetingul de Duminecă«. Procesul s'a sfârșit, precum era de prevăzut, cu condamnarea redactorului responsabil, Constantin Savu, la 6 luni închisoare de stat și 400 cor. amendă. Înainte de cetirea acuzelor s'a întâmplat un incident foarte caracteristic, care dovedește că procesele de presă ale foilor noastre se fac la porunca guvernului. Jurații Ioan Pap, interpret la tribunalul din Oradea, a declarat adecă, că articolele incriminate le-a tradus dânsul și le-a denunțat judecătoriei la porunca ministrului. Din această cauză nu poate lua parte ca jurat, conform legii, la desbaterea proceselor.

Înaintări în armata română. Au fost înaintați pe ziua de 10 Maiu v. la gradul de general de divizie în rezervă următorii d-ni generali: *Gigurtu P.*, fost general de brigadă în rezervă la comandamentul corpului I. de armată și *Iarca Constantin*, fost general de brigadă în rezervă la comandamentul corpului IV de armată.

Comerțul extern al României. După statistica ministerului de comerț al României, comerțul extern a atins în anul trecut aproape miliardul, însumând cifra enormă de lei 984,836,131. Din această sumă exportul face 553,927,016, iar importul 422,114,125, deci excedentul este de 131,812,891. În comerțul lumii România ocupă locul al șaselea, înaintea Austro-Ungariei, a Spaniei, etc.

Mare cinste pentru România din Bucovina. Ni se comunică următoarele: La adunarea țăranilor din 20 Maiu st. n. a. c. în Viena, cercetată de 25,000 țărani, a fost plasat *George Hubu*, președintele societății țărănești creștino-sociale din Câmpulung, »Unirea«, pe tribuna principală, împreună cu ministr. de agricultură *Dr. Braf*, președintele parlamentului *Dr. Pattai* și mareșalul Austriei de jos, prințul *Alois Liechtenstein*.

În favorul școlii gr. or. române din Bacifalu părintele *Toma Frateș*, împreună cu alți trei frunțași ai comunei *Bacifalu*, au lansat un apel călduros pentru înființarea unui »Fond cultural«, din care să se plătească învățătorul confesional și astfel să se salveze școala, păstrându-și caracterul ei românesc confesional. Recomandăm acest apel în deosebi în atenția fiilor acestei comune, cari ocupă poziții frumoase materiale prin România. Ofertele sunt a se adresa la oficiul parohial din Bacifalu.

Pentru zidirea unei biserici în filia Aita-Seacă, aparținătoare parohiei Aitamare, de sub păstoriarea părintelui *Pompei Trif*, s'a inițiat o colecție. Cei cu dare de mână sunt rugați a trimite eventuale contribuții la adresa părintelui *Trif*, în Aitamare.

Conferențe și petreceri în Cricău. Parohul gr. or. și președ. comitetului din Cricău, *George Muncușiu*, ne raportează cu data de 1 (14) Maiu: În anul acesta viața socială din comuna Cricău (tractul *Albe-Iulia*) n'a fost așa de monotona ca în

anii trecuți. Pe lângă prelegerile populare ținute la 15 Februarie st. n. din partea trimișilor despărțământului »Asociațiunii« *Alba-Iulia*, s'a aranjat în aceeași zi seara pentru popor și o producție declamatorie cu elevii școlii gr. or., după care a urmat joc. A luat parte mult popor și întreaga inteligență română din loc. Oaspeții binevăzuți au fost: D-nul *Enea P. Bota*, trimisul »Asociațiunii« și însoțitorii *D-lui. Petrecerea* a fost aranjată în favorul *fondului »Bibliotecii parohiale gr. or. române«* din loc. Cu ocaziunea aceasta s'au încasat 37 cor. 20 bani, din care sumă subtrăgându-se cheltuielile, a rămas venit curat 26 cor. 12 bani. Tot în folosul fondului amintit s'a aranjat și petrecerea din 12 Aprilie și cea din 13 Aprilie st. n. Prima a fost aranjată pentru țăranime, iar a doua pentru inteligența din loc și jur. Cu ambele ocazii s'a predat piesa teatrală »Nepotul răsfățat«, de *A. Kotzebue*. Și una și alta au fost cât se poate de bine cercetate, ceea ce dovedește că atât pătura țărănească cât și cea inteligentă a poporului românesc din jurul acesta e conștie de interesul ce trebuie să-l poarte cauzelor noastre culturale. Nu pot să nu aduc în numele comitetului aranjator sincere mulțumiri persoanelor debutante, cari din depărțări s'au grăbit a ne veni în ajutor. Venitul material dela petrecerile acestea a fost deplin îndestulitor, încasându-se în 12 Aprilie 31 cor. 20 bani, iar în 13 Aprilie 170 cor. 90 bani, total 202 cor. 10 bani. Venitul curat dela petrecerile din 12 și 13 Aprilie st. n. în sumă de 58 cor. 68 b., s'a alăturat la fondul mai sus amintit. (Suprasolvirile din cauza lipsei de spațiu nu le putem publica azi).

Desp. Agnita al Asociațiunii va ținea a treia zi de Rosalii o întrunire culturală în comuna *Săsași*, la care se invită toți membrii și binevoitorii despărțământului.

Falsificator de bancnote. În Fiume s'a dat de urma falsificatorului de bancnote românești la 100 lei, a cunoscutului *G. Petrescu*, zis și *Mihai Cristescu*, altă dată și *Adam*. Din Fiume s'a refugiat în Grecia, de aici în Egipt la *Alexandria*. Acolo în sfârșit a fost arestat și adus acum la *Craiova*, unde se judecă acum afacerea. Falsificatorul a reușit să pună în circulație pe piața *Constantinopolului* 100 bilete de bancă la 100 lei.

Cununie. Ana Maria Pop și *Iosif Culean* teolog abs. își vor celebra cununia lor religioasă în 6 Iunie st. n. la 4 oare p. m. în biserica gr. cat. din *Benic*.

Falsificarea alimentelor în München. Autoritățile din München se ocupă cu afacerea scandalosă ce a fost descoperită la abatorul din localitate. În urma unui denunț s'a constatat că mai mulți fabricanți de cârnați întrebunțau la fabrica lor carne de cal și carne de porc pe jumătate putrezită. În două fabrici de conserve de carne s'au descoperit lucruri și mai grave. Grăsimea ce se întrebunța acolo era plină de viermi. Necurătenia în aceste stabilimente era de nedescris. În loc de sare se întrebunța sare în bulgări. O mulțime de guzganii, (cloțani) șoareci și de viermi mișunau prin ateliere și depozite.

Cununie. D-soara *Anicuța G. Popa* și domnul *Nicolae G. Moldoveanu*, anunță

cununia lor religioasă care se va ținea Marți în 19 Maiu st. v. (1 Iunie n. 1909, în Biserica română gr. cat. din *Tohanul-vechiu*, la oarele 12 din zi. Nuni vor fi: D-na și D-l *George G. Botezan*.

Pentru țăranii din România. Din România vine o știre îmbucurătoare. Regele *Carol* a iscălit decretul prin care se vor vinde țăranilor din *lalomița* 18 moșii aparținătoare domeniilor *Coroanei*. Totodată s'au exmis 60 ofițeri din stagiul de geniu pentru a face măsurarea izlazelor, comunelor rurale în *Moldova* în extindere de peste 60 mii hectare.

Din Becicherecul-mare se anunță că zilele trecute a murit acolo *Maria Nicoră*, soția fostului referent consistorial din *Arad*. Fîind defuncta *Româncă* și aparținătoare parohiei române din *Ecica*, conform ultimei dorințe avea să fie înmormântată de preot român. Sârbii însă nu au lăsat. Preotul sârb a spus că dacă înmormântarea se va face românește, nu va lăsa ca defuncta să fie înmormântată în cimiterul sârbesc. Familia, spre a evita scandalul a cedat. Toată lumea din *Becicherec* s'a revoltat în contra purtării intolerante a preoțimei sârbești.

Centenarul lui Haydn. Astăzi în 27 I. c. se serbează în orașul liber reg. locuit de Germani din *Ungaria*, *Eisenstadt* (*Kismarton*) comitatul *Șopron*, centenarul morții compozitorului de renume universal *Iosef Haydn*, care înainte cu o sută de ani, la 31 Maiu 1809 a încetat din viață în *Viena* în etate de 76 ani. Acest erou al muzicii s'a născut în satul *Rohrau* asemenea locuit de *Nemți*, la granița ungară, lângă râul *Leita*. Timp de 30 de ani *Haydn* a fost activ ca măiestru dirigent al muzicii prințului *Nicolae Eszterhazy*, care a fost mecenatele lui. Insuși principele era cunosător de muzică și un distins violonist, iar *Haydn* sfătuitorul lui în ale artei. Acolo în castelul prințiar dela *Eisenstadt* a scris *Haydn* multe din operele sale muzicale nemuritoare. *Haydn* care a compus și muzica imnului împărațesc austriac, a trăit mulți ani în *Viena*, unde a și murit și unde se va serba memoria lui cu deosebite festivități. Comitetul festiv a lăsat să se bată o medalie cu portretul lui *Haydn* și pe revers cu imnul împărațesc. Centenarul lui *Haydn* în *Viena* s'a început la 25 și va dura până la 29 Maiu a. c.

Corul bisericii gr. or. române a Sf. Adormiri din Brașovul-vechiu invită la producțiunea muzicală-teatrală împreună cu dans ce o va aranja *Duminecă* în 17 Maiu st. v. (30 Maiu st. n.) 1909 (ziua întâi de Rosalii), în sala hotelului *Central* Nr. 1 din loc. Inceputul la 7½ oare seara precis. Corurile se dirigează de d-l *Romulus Ardelean* învăț. Prețul de intrare de persoană 1 coroană, studenții 60 bani. Venitul curat este destinat pentru fondul corului dela Biserica *Sf. Adormiri* din *Brașovul-vechiu*.

Programul: 1. *R. Ardeleanu*: »Sfânt, sfânt, sfânt«, cor mixt. 2. *G. Dima*: »Inzadar alerg pământul«, cor mixt. 3. *V. Magdu*: »Gheorghina«, cor mixt. 4. *C. G. Porumbescu*: »Cântec de primăvară«, cor mixt. 5. *V. Alexandri*: »Mama Anghelușă« canțonetă comică. 6. Teatru: »Pentru ochii lumii«, comedie în 2 acte de *Labiche*

localizată de *Gil. 6.* »Banul Mărăcine« joc național. După producțiune urmează joc.

Grindină. Ni se scrie din *Necrileci* (comuna polit. *Intregalde*): în 18 și 19 I. c. la oarele 12 din zi în mijlocul câtunului *Necrileci*, ni-a trimis Dumnezeu ploaie amestecată cu grindină, încât, în câteva minute, puținele sămănături de pe coastele dealului (*Comarnic*), ce se ridică în partea de mează-noapte a cătunului, — sămănături făcute cu mare greutate, — toate au fost spălate și duse la vale, unde povoiul groaznic ni-a acoperit în mare parte luncile (liveze) mai înainte atât de frumoșele, din stânga râulețului de munte, »*Valea-Comarnicilor*«. Povoiul de pe coaste ajungând în râuleț, unde nu era apă multă, mai ales la gura pâraielor de pe coaste, a închis cursul râulețului pe mai multe minute formându-se îndată lacuri considerabile; în unele locuri a înămolit și edificii, ba a înecat și câțiva rămători. Grosimea stratului de nisip și pări deșus pe lunci, în unele locuri trecea preste un metru. A fost înfricoșat a vedea valurile de apă amestecate cu pări și noroiu rostogolindu-se pe coaste la vale. Așa potopenie n'a mai fost aici de când există acest cătun de munte. *N. Necr.*

Maial. Corpul învățătoresc dela școala centrală gr. or. din *Bran*, aranjează cu elevii sus numitei școli maialul obișnuit în ziua I-a de Rosalii (30 Maiu st. n.) În parcul d-lui *Dr. Iuliu de Pușcariu*. — Onor. public este invitat pe aceasta cale fără a se trimite invitări speciale. Ofertele marimoase se primesc cu mulțumită și se vor chita pe calea publicității. Profitul curat se destinează pentru procurarea de premii școlare. *Bran*, 1909 la 24 Maiu. — Corpul învățătoresc.

Aviz pentru legitimarea măsurilor. Dela viceșpan și dela magistratul orașenesc primim spre publicare următoarele: Conform §. 16 art. de lege V. din 1907 și pe baza ordinațiunii ministrului de comerț, Nr. 107226—1908 referitor la executarea acestei legi, toate măsurile de lungime, folosite în circulațiunea zilnică, măsurile de capacitate pentru toate materiile fluide și solide, măsurile de greutate și cumpenele, apoi vasele pentru lapte (cu excepțiunea vaselor de transport) trebuie legitimate din nou. Legitimarea din nou se va face în anumite centre de legitimare a măsurilor, sau la dorință se va face chiar în localitățile respective. Cântarele de cară, cât și cântarele automate vor fi de asemenea legitimate din nou la fața locului. Toți aceia cari folosesc măsurile mai sus amintite în circulațiunea publică — la cumpărări și vânzări — sunt provocați ca pe blanchetele (tipăriturile) ce se capătă gratuit dela primăria comunală să se anunțe că voiesc să supună măsurile lor la legitimare. Scopul este, ca cei interesați să-și asigure favorul de a prezenta măsurile lor la centru cu ocaziunea legiti-mărilor periodice. Examinatorii din centru vor legitima în primul rând măsurile aceloră, cari s'au anunțat în modul mai sus indicat, iar măsurile celorlalți numai în acel caz vor fi examinate, dacă împrejurările vor permite examinatorilor să facă aceasta în drumul lor, care e dela început fixat și care nu se va putea schimba. Se face cunoscut dar, că cei ce nu se vor anunța, vor avea să-și ducă mai târziu

și totuși adăst să mă coacă,
De doruri pe vatră nu 'ncap
Și ori ce-ar mai vrea, să-mi mai facă
C'atuncia sunt până în leg...
Durerea, când rostu-mi s'a lege,
Ajunge la cap.

Să fiu de folos omenirii
Văzuși câte 'ndur... Tu nu 'ncapi
În gând că, de dragul nuntirii,
S'aștepți țj-se cade și țje?
Mai rabdă, jvină sanchie, —
Crăpare-ai să crapi!

Când pânea tăcuse, dar șoapte
Sfioase din guri s'auziau...
Un pocnet răsună în noapte!
Bordeiul se zgudue, iară
Mesenii tot gândul și-uitară,
Ca proști se priviau.

Balauru-afară crăpase
De blestemul trudnicei pâni:
Și astfel voinicul scăpase
De legea ursitei nenvinse!
Iar lumea la horă se prinse
Cuprinsă de mâni.

Și jocuri urmară la jocuri,
Apoi ospătări fără zor —
Mesenii trecând pe la locuri.
Dar toți de atunci văzură
Trudita de pâne ce 'ndură
Din mâinile lor!

Izbăvirea blăstămului.

— Urmare. —

Până în ziua de azi nu-și poate erta *Sanda* că n'a făcut întocmai cum i-a spus țiganca și facă: să se scalde în nouă dimineți, cu apă neînceptută, în răsăritul luceafărului de ziuă, și să bea în nouă seri deardând din buruenile lăsate de dânsa, ca să nu se lipească farmecele de ea și de casa ei! — Cu-o noapte innainte de naștere, a visat că se făcea în ograda bisericii și că se da în scrânciob tocmai cu dușmanca ei! — Iarăși semn rău, care ar fi trebuit să-i deschidă ochii chiar de atunci!... Așa i-a fost scris ei, pe semne, ca să aibă ochi și să nu vadă, ca să aibă urechi și să nu audă!

Până când a împlinit *Florica* cinci ani, *Sanda* mai avea îndoiială și nu știa să răspundă hotărât la întrebarea »de unde să-i vie? În cumpănă era pusă voia lui Dumnezeu și răutatea Intunerecului; până atunci cumpăna era tocmai pe tocmai; după aceea, s'a incredințat că are mai mare greutate răutatea Intunerecului; iar dela șapte ani în sus, a văzut că rămănea în cumpănă numai meșteșugirile răului.

Una, *baba Catrina*, îi spusese odată așa în treacă, că fata îi deocheată, și de aceea ar fi bine să se ducă să-i descante de deochi. A văzut însă, mai pe urmă, că *baba Catrina* n'avea dreaptate: cât a ținut

descântecul, n'a căscat *baba* niciodată! Va să zică, *Florica*-i au-i vine din deochi. *Alta*, *baba Casandra*, și-ar fi pus capul că *Florica* îi vine din întâlnitură; dar și aici a fost pentru *Sanda* un semn: nici *baba Casandra* n'a căscat, cât i-a descântat *Florica*. *Alta*, *baba Tită*, după s'pusa bobilor ei, se jură că să nu mai pună ea mâna pe bobi, dacă n'o fi la *Florica* »răul cel ascuns«, că prea cad bobii a rău! Ce-i de făcut!? firește că nu poți sta cu mâinile în sân, mai ales când îi vorba de »răul cel ascuns«!...

Ce-duce ceasul, n'aduce anul! — vorba cea. Multe mai face întâmplarea și norocul omului!... Intr-o sară — era *Florica* atunci de zece ani — stau femeile la furcă și, din una în altă, s'aduce vorba și de dânsa. Fiecare își dă cu socoteala că ce să-i fie *Florica*, de n'are grai nici în țelegere la capul ei. Și se mână vorba târziu de tot, până când *baba Nuța*, din colțul ei, face odată, oftând; »heii!...« Și n'a mai grai altceva *baba Nuța*; dar toate femeile au înțeles că știe *baba* ceva!... că, dacă oftează *baba Nuța*, când e vorba de o boală, ori de o meteahnă ceva, apoi cu bună samă ea știe tot.

După întâmplarea asta, n'a mai răbdat-o inima pe *Ioana* lui *Ilie*: s'a și dus, cum s'a sculat de dimineață, să-i spuie *Sandei*, cumătrei sale.

— Iacă ce-am venit eu, cumătrică, începe *Ioana*, așezându-se pe vatră, lângă

Sanda. Asară am fost la furcă. Din vorbă în vorbă, cum is muerite la furcă, a venit și rândul *Floricii*!...

Aici se oprește *Ioana*, pentru că *Sanda* izbucnește în bocet, și trebuie s'o liniștească.

— Știam eu! spune *Sanda*. Nu mai încap muerile de rău! *Florica*! Ce au ele cu casa mea și cu năduhul meu?!...

— Ferească Dumnezeu, cumătrică! Întrerupe *Ioana*, grăbită. N'a graiț nimeni vorbă de rău. Să vezi cum a fost... că eu toată sara am luat sama, am tras cu urechea și n'am auzit... ce să zic?! că mi-i martor *Cel de sus*!... n'am auzit și n'am simțit bucuria nimănui de *Florica*. Și, cum îți spun, a venit vorba și de *Florica*. Una zicea că tot prin de-deochi are să-i fie, alta că-i din întâlnitură, alta că-i din pocitură, alta că-i din strigătura... vinbeau și ele, care cum știau!... Și numai ce aud odată pe *baba Nuța*, din colțul ei de lângă sobă, că face de colo: »heii!...« și oftează cu înfeles. Și-am zis eu, așa în sinea mea, precum că, dacă *baba Nuța* a făcut ea »heii!« și dacă *baba Nuța* a oftat și-a dat din cap cu înfeles, nici vorbă că *baba Nuța* știe de unde-i vine *Florica*!...

— Mulțumesc, cumătră *Ioana*, pentru bunătate — face *Sanda* liniștită, stăpânindu-și gândul ascuns, pe care îl simte că parcă-i luminează calea!...

Cum o vede *baba Nuța*, îi dă numai

măsurile la oficiul central stabil pentru legitimarea măsurilor, ceea ce e împreunat cu cheltuieli și cu pierdere de timp. Pe tipăritura primită dela primărie trebuie indicat numele proprietarului, localitatea (comuna, strada, numărul casei) unde își exercită ocupațiunea, măsurile pe cari le întrebunțează și numărul lor, cât și dorința respectivului, ca examinarea măsurilor să se facă în localitatea unde se află, sau nu. Tipăriturile să fie prezentate la oficiul de legitimare până în 2 lunie nou 1909.

Aviz! In o comună românească cu 1700 locuitori, care prin calea ferată stă în legătură cu centrul Brașov (Brassó), — se află de închiriat un local cu concesiuni de cafenea și licență de vânzare de beuturi spirituoase limitată (korklátolt ital-mérés) cari se exercitează și de prezinte, și cu întocmire necesare și pentru alte întreprinderi. Informațiuni la Administrațiunea »Gazetei Trans.«

Contribuiri: Pentru cumpărarea unui rând de haine preoțești de catifea neagră la biserica gr. or. din Rodbav au contribuit următoarele credincioase: Maria Chifor Dan cu 4 cor., Eugenia A. Oancea, Ana D. Curea, Maria G. Cocă, Maria Gagea, Maria Tulbure, Mitroana Dan, Ana Ban cu câte 2 cor., Ana B. Răgneață cu 1 cor. 40 bani, Maria Schiopotă, Maria Neagoșiu, Floarea Schiopotă, Ana M. Curea, Ioan M. Curea, Ana Besoiu, Maria Murășan, Maria N. Clzașiu, Maria N. Bonea, Ana M. Curea, Maria A. Curea, Ana I. A. Curea Eugenia Călborean, Ana Paicu, Ana G. Langa, Gheorghe Șolea inv., Ioan Dreptu, Dumitru Curea cantor, Ana I. Bonea, Ana Alexe Bonea, Maria Cocoradă, Ana Nistrea, Floarea Broșiu, Florica Broșiu și Maria Muzlea câte 1 cor. Pentru biblioteca parohială din loc a dăruit d-ii Nicolae Oancea jun. învățator în Brașov 65 de cărți de conținut potrivit. Pentru aceste daruri primească nobilii donatori sincerile noastre mulțumiri. Rodbav în 7 Mai 1909. Pentru comitet Aurel Oancea, paroh.

Dela societatea filarmnică. Măne, Vineri, la orele 8 seara repetiție generală în hala festivă de »Sub Strajă«.

Muzică la promenadă. Orchestra orașului va concerta mâne, Vineri, la orele 5½ la promenada de jos.

Doi ucenici de tipografie află imediat primire în stabilimentul nostru tipografic, unul ca învățacel la mașină, altul în zețarie. Cei ce vor avea mai mult ca două clase gimnaziale ori reale vor fi preferiți. A se adresa la administrația »Gazetei«.

Orfelinate românești.

Trăim în secolul filantropiei și al umanității. Singuraticile state culte din Europa bătrână, precum și mulțimile de corporații de tot soiul să nizuiesc totdeauna, ca să se îngrijească de viitorul lor. Noi Românii încă avem o corporațiune, căreia îi este incredințată creșterea fiilor popoului nostru. Această corporațiune e: dăscălimă noastră dela sate.

Acest stat învățătoresc este până acum în stare cam înapoiată fiindcă, afară de penziunea obvenientelor din fondul regnicolar nu dispune de nici un fond ori

fundațiune mai mare, din care orfanii lor să fie ajutamați și stipendiați până la ajungerea etății, când înșiși își vor putea câștiga celea trebuincioase pentru traiul vieții.

Motivul acesta l'a îndemnat pe Mg. D. Iuliu Bardosi insp. reg. în retragere, ca să pună bază înființării unui orfelinat în Blaj, în care orfanii descendenți ai învățătorilor noștri din Archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, să poată fi adopșiți și ajutamați în timpul petrecerii lor la institutele de învățământ de aici și nu numai atâta, ci dacă fondul orfelinatului va crește, să-i ajutoreze pe orfani și mai departe pe carierele lor diferite.

Pe lângă scopul amintit, Orfelinatul va fi un bun mijloc, ca pe învățătorii noștri, materialmente să-i lege mai strâns de superioritatea noastră bisericăască, ceea ce se va și ajunge, dacă vor vedea învățătorii, că viitorul orfanilor lor este asigurat prin o instituțiune confesională. Taxele sunt minimale, dar prin solvirea lor regulată, scopul salutar se poate ajunge în vre-o câțiva ani.

Pentru a începe cu taxele de membrii fondatori Mgn. Domn a și depus la »Arieșana« din Turda suma de 20 cor., iar statutele pentru înființarea orfelinatului împreună cu libelul depunerii sunt înaintate Preavenatului consistor Archiepiscopesc din Blaj, spre înaltă aprobare.

E de dorit, ca exemplul acesta marinos să-și afe aderenti și urmași din ce în ce mai mulți, ca astfel orfelinatul nu preste mult să înceapă a-și împrăști la mulți roadele-i binefăcătoare.

La chestiunea orfelinatului vom mai reveni. Dorim până atunci publicarea statutelor acelu orfelinat.

Rifus.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 27 Mai. Eri s'a prezentat la președintele camerei Iusth o deputațiune a cetățenilor independiști din Köbanya, care i-a predat o petițiune, în care se cere dietei, ca să lupte pentru banca independentă. Iusth a declarat deputațiunii, că va înainta camerei petițiunea cu plăcere. A spus apoi că vede în actul acesta de manifestare o probă, că ideea Băncei maghiare a prins rădăcini în cele mai îndepărtate cercuri și a terminat vorbirea astfel: „Nu sunt Austriaci, cari ne țin pe loc, de nu putem propăși pe terenul național, ci înșiși cetățenii de ai noștri ungari, pe când toți cetățenii austriaci sunt totdeauna uniți fără deosebire de partide, când e vorba să se ia măsuri supărătoare în contra Ungariei. Acolo toți, dela mic până la mare, toți sar în ajutorul guvernului. Convingerea mea este, că în chestiunea băncei nu vom fi bătuți.

Viena, 27 Mai. În legătură cu audiența de eri a ministrului Wekerle se comunică, că Maj. Sa va lua o hotărâre definitivă deabea după ce se

vor sfârși tratările între cele două guverne.

Viena, 27 Mai. »Neues Wiener Journal« află, că polițiștii din Belgrad au descoperit ițele unei conjurații contra caselor domnitoare din Serbia și Muntenegru. După cum se svoneste, guvernul sârb va prezenta Scupcinei o lege nouă contra anarhiștilor.

Constantinopol, 27 Mai. Șapte condamnări la moarte au fost sancționate și anume executarea primului enuuc Deșver, a redactorului »Vulcanului« Lutfil, a colonelului Halil, a ziaristului Feizi, a eunucului Nadir Imam Sedki și a doctorului Nardin pașa. 63 ofițeri, 37 funcționari civili și 4 hodgea au fost achitați. Nouă funcționari ai vechiului regim au fost exilați. Printre aceștia sunt: ministrul de războiu Riza, marele măestru al artileriei Zeki, ministrul marinei Hassan Rahmi, ministrul de interne Memdauh, primul secretar Tahoin, Șambelanul Reghib.

Milano, 27 Mai. La banchetul ce s'a dat eri cu ocaziunea aniversării de 40 de ani de la liberarea Lombardiei s'au ridicat mai multe toasturi pentru Franța, atacându-se în acelaș timp Austria în mod foarte vehement. Ajutorul de primar al orașului Milano, împreună cu alți oratori au accentuat că Franța a liberat Italia de sub domnia străină.

Muzeul „Asociațiunii“.

Poporul nostru, străduindu-se să țină pas cu celelalte popoare din Ungaria, a primit cu multă însuflețire ideea înființării unui Muzeu istoric și etnografic. Și însuflețirea pentru această idee frumoasă n'a fost dintre cele trecătoare, căci ani de rând s'au adus jertfe materiale însemnate.

La 1905 s'a și inaugurat palatul Muzeului din Sibiu, aranjându-se, din acest prilej, splendide serbări culturale și o expoziție istorică culturală și etnografică, unică în felul ei pentru noi Românii din Ungaria. Dela această expoziție câteva obiecte au rămas proprietatea Muzeului. De atunci nu s'a mai îmbogățit decât cu foarte puține obiecte. Ideea frumoasă primită cu atâta însuflețire a fost nitată dintr-o dată.

Înființarea unui Muzeu, bineînțeles, nu e deloc ușoară, mai ales pentru popoarele sărace și lipsite de o organizare conștientă, cum suntem noi. Numai cine s'a ocupat serios și în practică cu asemenea chestiuni, își poate da pe deplin seama, ce va să zică a face un Muzeu. Chiar și atunci, când asemenea instituțiuni se bucură de sprijinul statului, înaintează foarte cu greu. Muzeul etnografic din Budapesta abia în anii din urmă, când statul a jertfit pentru el sute de mii de coroane, a început să se apropie de țântă. Muzeul de artă națională din București, deși există

de vre-o opt ani și s'au cheltuit sume însemnate pentru el, se găsește la începutul începutului. Pentru noi, cari suntem lipiți pământului de sărăcie, cari n'avem nici o sumă în bugetul Asociațiunii pentru înzestrarea Muzeului, e de sine înțeles că lucrurile nu pot înainta. A aduna toate dovezile trecutului nostru, toate comorile artei țărănești și toate obiectele, cari ne sunt indispensabile pentru cunoașterea vieții popoului românesc, fără a avea la îndemână mijloace materiale și oameni devotați cauzei, e o problemă cât se poate de grea. Dar nu există greutate, care să nu se poată învinge prin muncă și stăruință. De aceea datoria noastră e să înzestram »Muzeul Asociațiunii« cu mijloace pe cari le avem, și cât mai curând, căci străinii și mulți amatori adună toate lucrurile vechi și prețioase, cari ar trebui să rămână o avere națională păstrată cu sfințenie. Cu cât ne vom apuca mai târziu de lucru, cu atât va trebui să alergăm mai mult ca să culegem doar rămășițele ce au scăpat de ochii străinilor. După obiectele cari ajung în România poate n'avem motive să ne pară rău, fiindcă acolo sunt păstrate și arătate ca produse ale spiritului românesc. Dar cele cari ajung în mâna streinilor, în mare parte sunt pierdute pentru noi. Trebuie deci să începem a aduna până mai e timp, toate obiectele vechi și de artă. Dar cum? Cine? »Muzeul Asociațiunii« nu dispune de mijloace ca să angajeze mai multe persoane cari să cutreere toate ținuturile românești spre acest scop; n'are bani să cumpere obiectele ce se găsesc, și în cinstu nu le prea dau oamenii. Suntem însă de credință, că voința, puterea noastră morală și însuflețirea pentru idee poate face minuni. Credem că fiecare dintre noi poate aduna o mulțime de obiecte și fără parale iar când cele mai prețioase nu se pot primi gratuit, fiecare poate jertfi o sumă neînsemnată pentru o instituțiune națională, care va vorbi lumii întregi și generațiilor viitoare despre vrednicia noastră.

În primul rând despărțămintele Asociațiunii pot să aranjeze expoziții cu ocazia adunărilor cercuale dând premii celor ce vor expune lucruri de artă vechi, cari se vor reținea pentru Muzeu, chiar dacă vor trebui cumpărate cu bani. Preoții și învățătorii cari sunt aproape de tezaurul artei populare și cari se învârt zilnic prin casele țaranilor, cu puțină osteneală pot fi cei mai prețioși colaboratori ai »Muzeului Asociațiunii«. Facem deci apel călduros către toți preoții și învățătorii noștri, să înceapă a aduna tot felul de obiecte vechi și de artă din satul lor, gândindu-se că atunci când mântuiesc de peire și de înstrăinare asemenea comori, își îndeplinesc cea mai sfântă datorie față de trecutul neamului românesc. În alte țări, chiar și la Unguri, colecțiilor cei mai harnici ai Muzeelor sunt preoții și învățătorii. De ce nu ar putea fi și ai noștri? — De transportul obiectelor adunate se va îngriji Muzeul îndată ce va fi avizat.

Un bun serviciu pot face Muzeului și studenții, teologi și pedagogi, cari în timpul vacanțelor pot cutreiera ținuturi întregi. Pentru cei cari vor fi mai harnici »Asociațiunea« de sigur va găsi o răsplătă.

Dar și între cărturarii noștri, de alte profesii, de sigur se vor găsi destui oa-

decât în gând că s'o aducă pe Sanda, așa pe'nsurate, la dânsa.

— Ce să fie, mătușă Nuțo, pe capul meu, cu biata Florica? — întrebă Sanda, după ce spune de-amăruntelul câte i-a făcut Florică, fără să-i dea de leac.

— Ehe! face baba Nuța. Ce știi tu tânără pe lângă mine! Ce să fie?! Cum nu v'ați priceput până acum, că-i un făcut la mijloc?! —

— Un făcut, zău?! face Sanda, întărindu-și bănuiala, care o ciocănisă de mai multe ori, dar tot nădăjduia că poate n'ar fi răbdat-o Dumnezeu pe dușmancă să-i facă.

— Apoi n'ai băgat tu de samă că Petre se n'bată și te bate? N'ai văzut tu că pe Florica ai născut-o totinanu, în care a luat Petre darul beției?

Acum s'a lămurit lucrul cu totul. Hotărât: Sandei i-i făcut. De aici îi vine și blăstămul din casa ei. Tot dela mână de om a fost să fie! Negresit! Sanda are destule bănueli, care sunt acum probe netăgăduite. Așa de câteori se ducea dimineața, în zorii zilei, ca să ia apă dela izvor, pentru descântece, dușmanca se ivea peste gard, de unde ședea la pândă, și arunca în urma ei cu țărână fermecată. Iacă de ce, toate descântecel-parcă erau puse la părete! Va să zică muerea lua mana apei neincepute!... Apoi își amintea că Anicuța, prietena ei, i-a șoptit odată ceva!... că flăcăul Pirvului, în noaptea de proorul sfântului Gheorghe, ar fi întâlnit-o

pe muere, prin mijlocul satului, călare pe trestie, c'o vargă în mână, despletită și numai în pielea goală... A urmărit-o cum se oprea pe la răspinteni, a privit-o cum menea, cu varga, la cele patru vânturi, și cum cădea ploaie de stele. Dela răscruci ar fi plecat muerea la izvor, apoi la fântânile satului... și menea izvorul, și menea fântânile; apoi ridicând din nou varga, făcea cu dânsa roată asupra satului și asupra câmpului și menea vitele, și menea câmpul. Veneau câinii, se repezeau la dânsa și... când le arăta varga ei vrăjitorescă, se întorceau câinii tipând, tremurând, lovindu-se cu capul de garduri și amuțind.

Asta-i muerea, care i-a făcut Sandei. Și-a închinat sufletul pentru veșnicie necuratului, ca să o ajute să vâre blăstămul în casa Sandei! De-ar fi știut Sanda din capul locului, cum n'ar fi mai umblat ea în bobote!

— Ascultă Sando! zice baba Nuța. Să faci tot ce îți-o spune eu; și nu întrebi nimic. Ce vezi, nu vezi; ce auzi, nu auzi; ce vorbim, în tine rămâne! Alfel... ochii tăi n'or mai vedea, urechile tale n'or mai auzi, gura ta n'o mai grăi! Ai înțeles tu, Sando?!...

— Am înțeles, mătușo Nuțo!... — face Sanda înlemnită, abia ținându-se pe picioare.

— Acum vino după mine!... Arată-mi unde pui tu perna ta, când te culci... Adă-mi un vârf de coasă, o muche de to-

por, un vârf de secure și-un vârf de fus... Sapă ici, la piciorul patului de sub perina ta... sapă mai adânc!... Vezi tu niște cărbuni aprinși?

— Văd! — răspunde Sanda, cu limba încleștată.

— Ad'o ulcică de apă... toarnă și stânce cărbunii... Vezi cum sfârâe?

— Văd! — răspunde Sanda, înghețându-i inima din ce în ce mai tare.

— Așa sfârâe inima dușmancei tale acum!... Să fii tare până la sfârșit, dacă vrei să-ți desfac făcutul!...

Apoi pleacă amândouă la casa babei Nuța.

Baba Nuța a pus ulcica la gura cup-torului, a descântat apa dintr'ansa, cu vârf de cuțitului, pe care l'a înflpt mai întâi de șapte ori în stirigia din horn, a menit apa, și-a dat-o Sandei s'o bea. I-a pus Sandei, tot la gura cup-torului, o jurubiță nouă de tort împrejurul gâtului, a început a desface așa de tort și a meni: »Cum se desface tortul până la capăt, așa să fie desfăcută menirea și făcutul Sandei.

— Acum să-mi aduci nouă frigări. Dacă n'ai nouă frigări, să-mi aduci numai o frigare și opt flare... să zicem că-s toate frigări. Eu desfac și numai c'o frigare; pe flare le menesc să fie frigări...

Baba Nuța pune »frigările« în foc ca să se înroșească.

— Bagă sama, Sando! Nu mai ești

copilă! Vine hopul cel mare!... Dacă te ții cu firea, ai scăpat, dragul meu; dacă nu... rămâi tot cum ai fost!

Și n'a avut noroc Sanda nici de ajutorul babei Nuța!... Nu și-a putut ținea firea până la capăt!...

— Ce vezi? întrebă baba Nuța, suflând în lumânare și ținând cu clestele frigările înroșite.

— O broască! șoptește Sanda răsămându-se cu mâna de părete.

— Ia frigarea în mână! O vezi cum clipește din ochi? Asta-i dușmanca!... Înfige-i frigarea în inimă!...

I se painjinesc ochii Sandei, și într'o clipă cade grămadă. Când se trezește, scâldată cu apă rece din cofa babei Nuța, abia își mai aduse aminte de ce-a fost: o apucă din nou spaima, și fuge acasă într'un suflet, bucuroasă că n'a avut putere să stângă frigarea în inima dușmancei sale, care trebuia să moară chiar în noaptea asta...

După întâmplarea asta, Sanda nu mai are putere să se sluiască de ajutorul babei Nuța, dar bagă de samă că Florica începe să se usuce și să nu mai vrea să mănânce. Și s'a ascut Florica, până ce n'a mai avut ce să se usuce în ea, și și-a dat sufletul. Va să zică dușmanca tot n'a staț cu mânilor în sân!

(Va urma.)

meni de inimă, cari vor sprijini acțiunea de înzestrare a Muzeului. Doamnele și domnișoarele deasemenea ar putea să se ia la întrecere în adunarea țesăturilor, cusăturilor, porturilor și a altor obiecte lucrute de țărancele noastre.

Dând mână cu toți e cu neputință să nu putem învinge greutățile, cari ni-se pun în calea înzestrării »Muzeului Asociațiunii«.

(„Transilvania“) Ocl. C. Tăslăuanu.

Convocare.

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Zlatna va ține adunarea generală a VII-a ordinară. în 3 Iunie 1909 Joi la 2 1/2 oare d. a. în biserica gr. cat. la care invităm pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării; 2. Constatarea celor prezenți; 3. Raport despre activitatea Reuniunii în anul 1908/9; 4. Prezentarea Rațiociniului de pe 1908/9; 5. Proiectul de buget pe 1909/10; 6. Alegerea comisiunilor: a) pentru revizuirea rațiociniului și buget, b) pentru înscrisirea membrilor și încasarea taxelor; 7. Rapoartele și propunerile comisiunilor; 8. Raport cu privire la petrecerea, care s'a aranjat a II-a zi de Sf. Rosale a. c. în favorul Reuniunii; 9. Propuneri înscrisurate previe prezidiului; 10. Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal.

Zlatna, 18 Maiu 1909.

Elena Albini, Iuliu M. Montani, președintă. direc. și secretar interimal.

Muma lui Cuza-Vodă.

Pe la 1862 venerabila mamă a lui Cuza-Vodă era încă în viață. Ca să se vadă de cetitori din ce muma era născut marele Domnitor, vom publica aci în copie după originalul cu greu găsit, o scrisoare a matroanei Sultana Cuza către iubitul ei fiu Alecu, Domnul României.

Iată depeșa trimisă la București la 1862 cu prilejul Unirii definitive a principatelor Române.

»Am dorit a mai trăi numai că să văz România Unită.

Astăzi doresc ca Dumnezeu să-mi mai lungească viața numai ca să mă bucur câțva timp de binefacerile acestei sfinte uniri

Te felicit pentru acest Act mare:

Eu sunt sănătoasă, și pociu oare să nu fiu bine, astăzi mai ales?..

Sultana Cuza.

Un ziar al timpului însoțește această depeșă cu următoarele aprecieri:

»Un poet francez vorbind de legenda Mumei lui Ștefan cel Mare la Cetățuia Neamțului, unde această demnă femeie zise odată fiului său, că fără laurii victoriei nu-i va permite a intra în cetățue, se exprimă astfel:

»Nu mai este timpul când femeile moldave știa să fie mume și patriote tot de odată!

Negreșit că poetul pesimist se amăgește în nobila sa părere de rău. Acele femei pot încă să existe dacă împrejurările de atunci s'ar repeta.

Și numita gazetă lă ca probă despre aceasta depeșa veneratei Sultana Cuza reproducă mai sus.

Bibliografie.

Centenarul lui Edgar Poe. Pentru a sărbători centenarul marelui scriitor american Edgar Allan Poe »Biblioteca pentru toți« a dat la lumină un volum de Povestiri extraordinare, Nr. 451 alese printre cele mai caracteristice ale celebrului scriitor. La librăria Alcalay au mai apărut și alte traduceri după operele lui Poe. Traducerea de față a fost săvârșită de cunoscutul literat d. Iosif Schiopul și are asupra celor anterioare avantajul că e făcută direct din englezește. Povestirile din volum: »Inimă trădătoare«, »Scrisoarea furată« și »William Wilson« sunt chintesenta operei așa de curioase, de paradoxale, de fantastice a acestui scriitor, socotit ca unul din cei mai mari reprezentanți ai artei romantice. Prețul volumului 30 bani. Prețul fiecărui număr de 100—120 pagini costă minimul preț de 30 bani.

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar în Sibiu. Redactată de un comitet. Redactor responsabil: Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial. Redacția și administrația: Sibiu, Strada Reissenfels, 11. Cuprinsul: Este religioasă o invenție a profeților? Dr. N. Bălan. Biserica și catehizarea, Dr. G. Ci-

handu. B. Spinoza și Panteismul, I. Broșu. Românii și Rutenii în biserica gr. or. din Bucovina, R. Cădea. Afinitatea din botez, Preotul P. Morușca. Predică la Dumineca pogorării sfântului Duh, V. Predeanu. Viața Bisericească: Din biserica noastră: Sinoadele: Sinodul arhidiecezan; Sinodul eparhial al diecezei Aradului; Sinodul eparhial dela Caransebeș; Concentrarea seminariilor noastre, Observatori. Din biserica României: Noi episcopi; Proiectul privitor la modificarea legii bisericești; P. C. Sa părintele arhimandrit Iuliu Scriban, N. B. Mișcarea literară, A. C., T. C. și N. B. Informațiuni, N., P., I. Scriban, Gruia, A. C. Tipicul cultului religios, Cantor. Abonamentul pe un an 8 cor.

»Foala Școlastică«. Organ al învățătorilor gr. cat. în arhidieceză. Redactor Ioan F. Negruțiu. Nr. 9—10 dela 15 Maiu conține următoarele: Prelegeri pentru popor, de Al. Ciura. — Condițiile psihologice ale scrierii, I. Ciocărlie. — Creșterea social-poporală, A. B. G. — Iobăgimea în Ungaria, discurs rostit de prof. Aron Deac. — Inceputurile școlii normale din Blaj. — Raiul pământesc (continuare) și alte mai mărunte.

„Nu-i istină“.

— Știi ce mă muere? — Știu dacă mi' spune! — Toată noaptea mi-am spart capul, că oare cum ar fi mai bine. Nu vezi că o să rămânem calici, — toți ne improcesuiază, — băncile, jiratorii, vecinii, și mă tot mir cum pot eu om cuminte să fiu așa de prost, — că toți mă câștigă.. Dracu știe ce fac ei. Din 8 procese.. nici unul n'am câștigat și de l pierd și pe-al nouălea, — mi-se duce și casa pe vale.

— Vezi că ești turtit la minte, tu nu te uiți ca ei ce avocat au. Vecina Tudoră mi-a spus, că avocatul lor, Dr. Vrăvuitu i-ce că-i cu spiriduș, i-o mârș vesteau.. în veci nu știe pierde vr'un proces, toate le câștigă, ceta advocați i-ce că-și iau pălăria dinaintea lui.. i-i de tot mare maistăr în legi.. auzi tu.. cu unu ca ăla te prinzi tu! — baș că-ți lipsește codoriștea dela sbiciul minței.

— Adică eu is prost dar l.. — Ba nu.. dar n'ai minte.. că doară tu zici și vezi.

— Mă muere nu mă infurtuna! — Da eu nu vreau să jor nici strămb nici drept. Că porunca sfântă zice: »să nu te juri nici pe cer nici pe pământ, nici pe numele tatălui sfânt«, apoi eu ținând porunca lui Dumnezeu, pierd procesele cu duimul, — și tu mă mai faci și nebun, leliță, n'ai face bine să-mi spui adevărat, că nu-s i-o prost.. nici mincinos.. ci prea drept.., prea cu minte și inimă..

— Că zic eu.. ești prea, prea.. de totului prea.. prost de trăit în lumea asta.. mă, cuiu cu cuiu se scoate afară, dacă minte altul.. minte și tu, și nu te lăsa de răsul oamenilor, că azi mâne te-or improcesua și corturarii, văzând că toate procesele le perzi.. dut'e'n năcaz bărbate, că mă faci să-mi răscolesc mânia; ba dracu, i-o la bătrânețe să ajung a cerși pentru bunătața ta? — păi aia-i dreptate la tine, — așa zice porunca din cartea sfântă, mă năucule.. Popa Simion doar de câte ori ni-o spus, că »să trăim bine pe pământ« — și dacă ni-or arunca și din casă, apoi »om cu minte și cu inimă bună« — cum amar să trăim bine, — ha mă! — că-ți zgăriu ochii din cap..

— Elei năzdrăvano!.. După cum te văd eu de firetecă, tu mai bine ai scoate-o la cale.. zău, în loc să-mi zgăriu ochii mei mai bine ai zgăria paragrafi din para-părătorilor, și ochelarii de pe ochii lu advocatu dr. Vrăvuitu.

— No! Eu să ajung odată acolo, — las' de nu ți-aș învăța eu pe domni ăia la judecată..

— Scumpă muerușcă.. auzi drăguță, du-tetu la pertractare pe Vineri.. eu mă fac bolnav, — mort de jumătate.. auzi.. vrei?

— Vreau mă! Da numa de-aci înainte, dacă eu câștig procesul.. tu slugă să-mi fi.. nu mai te iert să-mi fi mai mare.. eu am sa poruncesc.. ai auzit.. îți iau pălăria.. dar ce crezi.. dacă ești așa slab bărbat... de ce naiba te-ai însurat mă?..

— Dacă nu te măritai tu, pui de Evă, nici eu nu mă însuram, — dar acestea o trecut.. acu să te videm dar ce vei ști tu drege, — părătorii au mărturii multe, iar cu noi nimeni nu vrea să țină..

— Bine că ținem noi laolalt, — cu una nu mă las, — am să le arăt la vecinele mele, că ce știe Părăsca lui Ion Vrășmaș, și-o să le prindă lungoarea de năduf, când or vedea, că din toate mă scot, — și ele o să rămână plainice.

— Stăi muere, nu te prea lăuda, ă-lai lucru mare, acolo nu poți tu face cum vrei.. ba mă tem că-i ajunge și-n temniță, de cumva te-i arunca cu unghiile asupra domnilor, așa cum te arunci asupra mea, apoi de aia zic, va fi bine să bagi de seamă.

— Eu în temniță? — Spusu-ți-am, că n'ai minte.. păi așa mă cunoști tu pe mine?! — No lăs că-ți arăt eu și ție!

II.

În ziua următoare, leica Părăsca îmbrăcată de sărbătoare intră în oraș și întrebă de toți, că unde șede d-l avocat Dr. Vrăvuitul?

Intră în lăuntru, și avocatul o imbie cu scaun de odihnă, dar nevasta nu șede, că-i ardeau ochii și era cătrănită foc!

— De unde ești, cum te cheamă? ce ne-ai adus? cu ce vă putem slugări nevastă frumușică? — Incepu avocatul, umblând ca cocoșu pe lângă găină, mai ales văzând îmbrăcămintea bogată a nevastei, și salba de aur și argint la gâtul ei, — apoi și focul nestins din ochii negrii ai zinei minunate.

— Eu sunt o văduvă dela noi din sat, — mă cheamă Floare, v'am adus o întrebare, — dar slugări nu ne puteți cu nimic, că am eu două slugi acasă, unul o vint cu mine și așteaptă la ușe după stăpăna lui.

— Hm..

— Hm..

— Apoi totuși ce vânturi v'a abătut pe la cancelaria noastră?

— Nu vântul m'o suflă.. o! nu sunt eu ușoară ca peana, am eu avere, de-aș putea face palută cu contignație la oraș, — numa nu vreau, ci am venit să caut un doctor..

— Un doctor.. e bolnav cineva? — doar d-ta frumoasă nevastă suferi de ceva boală.. imi pare rău, dar eu nu sunt medic..

— Păi rogu-te ce ești dar d-ta?

— Dr. în drepturi.. avocat.

— Că boala mea, d-l meu, este tocmai de aia pănură, »mi-s'o făcut mult nedrept«.

— Ai vr'un proces draga mea?

— Ba.. nici vorbă de proces.. altă căciulă.

— Altă căciulă?... Și care frumoasa mea!

— Tot satul mă vorbește de rău, și zice despre mine că așa și așa, și nimeni nu-mi crede cât is eu de omenie, — ori ce zic eu, nu vreau să creadă, iar pe ei li crede lumea întreagă, — n'o dacă imi ști lecui buba asta, și mă ști învăța cum s'o chivesc, ca și eu să am drept, — apoi ți-o plăti omeneste.

— Dă-i în judecată pe toți cari te vorbesc de rău, iată eu fac protocolul, și pe toți li poți pune la umbră!

— Dar eu vreau ca întâiu să-mi câștig și eu drept, nu pe calea legii, ci față de clevetirile oamenilor.. — se vede că dl doctor nu-mi poate nimic ajuta, — pe calea legii și eu știu, — dar dacă vor sta-ei închiși, eu nainteza lumea tot nu voi avea drept.

— Bine.. apoi ce e de făcut?

— Să-mi dai învățul.

— Ce-mi plătești?

— Cât ceri?

— Douzeci de zloți buni!

— Treizeci de zloți îți dau — zise nevasta scoțând dela sân un pumn de taleri, numai să-mi spui pe scurt cum pot avea eu drept în tot locul, ori unde.. și oricum! și talerii îi așează iar în sân.

— Iată cum! — zise avocatul. — Ascultă!

— Ascult mă rog cu amândouă urechile, — că-i sfatul scump.

— »Ori cine ce va zice, ori cu ce te va vorbi și acuza cineva, — n'ai de zis alta decât că: »Nu-i istină«, — ori unde vei merge, ori ce vei face, spune: »Nu-i istină« ce zice altul, și-atunci pe tot locul în toate vei avea numai dumniata singură drept!

— Adecă să tăgăduesc dela capăt!

— Să negi odată cu capul toate!

— Vezi acuș sum acasă, — vezi bine că așa trebuie d-le doctor, mulțămesc de siat, — cu ăst sfat am să înving și pe tata dracului.. sănătate bună!

— Pardon, nevăstiuică, — păi unde-s treizeci de zloți — târguiala? — adă banii lelițo!

— Ce bani domnule?

— Poate te-mi ai promis 30 floreni, că mi-i da dacă te-oi sfătu?

— Eu?... D-tale? treizeci floreni? — Ei domnule visezi?

— Știi doar' că i-ai și scos din sân, — dar iar i-ai vârat, — banii ce-mi făgădui-și trebuie să mi-i dai.

— »Nu-i istină« cocoane! Vrei doar să începi artag cu mine!

— Fa muere, dar nu te cuminți, nu d-ta mi-ai căpătuit cei douăzeci de zloți încă cu zece!

— »Nu-i istină«.

— Și nu-ți aduci aminte.. așa iute uiți, ei nu fi cu dracu nevasto! dă mi ce mi-ai promis!

— Nu-i istină! nu ți-am promis nimic, țineți paragrafi, că de nu-mi dai bună pace, chiem sluga de afară și-osă-ți moaie coastele cu măiugul până a izvori »istină« din frunte, — zise muierea, și o luă pe ușă afară, fără a zice măcar sănătate bună.

Avocatul privia lung după femeia istețită și scrâșni din dinți, când luă de seamă, că pe nevastă nu o aștepta nici o slugă, — și că nu era »istină« povestea cu sluga și cu părăuiala, — și începând din acea zi avocatul a pierdut toate procesele clienților săi față de apărarea nevastei lui Ion Vrășmaș.

Pentru că femeia apoi neavând martori i-s'a dat jurământul, — și-a jurat de 8 ori că »nu-i istină«, — și-a câștigat 10 procese fără nici un avocat.

I. Rodina.

ECONOMIE.

Ce însușiri au să intrunească caii de prăsilă?

Creșterea cailor constituie un însemnat izvor de câștig — despre aceasta nu e îndoială. — Un cal, care intrunește însușiri bune, atât în privința sănătății cât și în privința forme din afară, e totdeauna bine plătit.

Economul, care voește să se ocupe cu creșterea cailor, trebuie să țină seamă de împrejurările între cari se află, de nutrețul cu care ar putea nutri caii, de pășune etc.

Înainte de toate va avea să se îngrijească de aceea, să aibă iapă potrivită pentru prăsilă. Ce privește forma ipei, aceea să fie de mărime cel puțin mijlocie. Capul lucrului e, ca iapa de prăsilă să ne deplin sănătoasă, să aibă corp bineformat și bine dezvoltat, mușchi, și coarde tari, oase compacte, iar partea din dărâpt a corpului asemenea să fie bine dezvoltată. Afară de acestea să fie scutită de boale de ochi și copite, să fie de sou bun și tină și să fi fâtat baremi odată. În privința colorii părului să nu ne facem scrupuli.

Economul să fie cu deosebită băgare de seamă, ca iapa să nu aibă greșeli de acelea, cari ar putea trece și la mânzi. Spre scopul acesta voui expune pe scurt acele greșeli, cari de cele mai multe ori trec la mânzi. Acele greșeli sunt:

1. La cap. »Capul numit iocos« (la care fălcile sunt din cale afară late și țapene); (»capul căpătinos«) cap din cale afară gros, așa încât cu greu îl poartă calul (și »capul de babă«) cap lung, subțire și sbârțit, care seamănă cu capul unei babe etrecute de bătrâne. Calul cu capul numit are înfățișarea, ca și cum ar fi pururea supărat și dus pe gânduri. Urechile încă îi sunt dăbălăzate în jos).

2. Grumazii trunchioși și prea groși

3. La trup: Spetele prea joase și grebăn prea scurt, șele prea mici și înguste, partea cea mai din dărâpt a trupului prea groasă sau ascuțită, pântecul prea umflat sau coada numită »de cloțan« (Coada subțire, flocoasă, mai mult pleșuvă decât cu peri).

4. La picioare: Genunchii prea mici, fluerele picioarelor prea subțiri, copite rău formate și în urmă morburile de picioare așa numite »focă« și »capsă«.

Acestea ar fi defectele din afară, cari de comun trec și la mânzi.

Se poate întâmpla însă că mănzuindu-se iapa cu oare care defect care nu e așa de mare — cu un armăsar întru toate bun și fără »birgă«, să se acopere unele defecte cu privire la mânzi, totuși e o regulă de obște, că defectele părinților le moștenesc și mânzii și în încunjurarea defectelor trebuie să fim cu mare băgare de samă dacă voim să tragem folos și nu pagubă după caili noștrii și dacă voim ca munca și chel-tuile să ne fie răsplătite.

preotul Iuliu Pop.

Sântiana.

Frigurile porcilor.

Nu sunt scutiți porcii nici de friguri și nici de durerile de stomac, cari produc cufoare. Stomacul li-se strică, dacă porcii mănăcă prea cu poftă ori-ce fel de mâncări, chiar și de acelea, pe cari nu le poate mistui stomacul. Urmarea este, că porcul pierde mai târziu de desăvârșire pofta de mâncare. Porcul îngreșat de vre-o mâncare devine somnoros, cască într-una, varsă, lăcomește după apă: pântecul i-e greoi, baliga e mai puțină ca altădată și e vârtoasă (tare). E chinuit de necentenite dureri de stomac.

În cele mai multe cazuri frigurile și boala de stomac provin din răceală, mai cu samă dela mâncările prea reci. S'a dovedit, că în urma răcelei rămân în sânge materii netrebuincioase, pe cari corpul nu le poate da afară. Aceasta este cauza, că porcul își strică stomacul și pierde pofta de mâncare.

Pentru ca să tămăduim acest morb, trebuie să-i dăm porcului 1 gram din praf de rădăcină vomativă spre a-l sili să verse și astfel să lapede din stomac mâncarea cu care s'a hrănit și care i-a pricinuit durerea. Sau îi dăm 80—85 grame de unt-de-lemn (olei de care folosim în mâncări) ca să verse sau să urdineze, și să se curețe pe calea aceasta. Cu ori-ce preț trebuie să nizuim, ca să se curețe sângele, depărtând din el părțile netrebuitoare.

Dacă după 3 zile dela folosirea acestui leac porcul n'a căpătat încă poftă de mâncare, îi dăm 5 grame floare de pucioasă (sulfur, țâmpor) și 10 grame făină de grâu curat. Acestea le amestecăm, punând în ele puțină apă și formăm un gogoloș de aiut pe care-l dăm porcului. După aceea îi dăm și puțină apă. Dacă după 24 oare n'a căpătat încă poftă de mâncare, i-se dă din nou acest leac odată în zi, până se tămăduiește.

Dacă economul observă de timpuriu ivirea morbului și-i dă medicamentul la timp, îl scapă dela moarte. (»Economia«.)

Povețe.

Contra sobolilor un grădinar german a aflat un mijloc de tot simplu pentru a-i alunga, fără să fie trebuință de omorarea acestor animale folositoare. Anume, a pus în găurile mușinoaselor gunoi de capră, al cărui miros greu sobolii neputându-l suferi, în scurt timp au părăsit grădina.

Coșii de pe spatele vitelor se formează din ouăle depuse de insecta numită streche. Începătura strechei, când își vâra ouăle sub pielea vitel, pricinuește dureri mari; de aceea vitele când aud strechea bâzâind, pun coada pe spinare și o iau la fugă. Din ouăle depuse sub pielea vitelor se formează în cursul iernei niște vermi groși cu capul negru și cu o gură puternică, cu care tot sug din carnea vitel. Prin lunile Mai și Iunie vermuleții aceștia numiți coși, ies de sub piele și cad jos, unde se prefac în nimfe, din cari apoi ies strechea.

Coșii trebuie nimiciți. Omorându-i sub piele le pricinuim mari dureri vitelor. Li putem nimici, fără a cauza dureri, astfel: Tundem părul vitelor, și locurile cu coși, le ungem cu terpenin, în care punem oleu de în și acid sulfuric. De această unsoare pier coșii.

Ear vara se pot feri vitele de streche dacă le ungem cu apă sărată sau cu unsoare de pește amestecată cu spirt de vin și cu piatră pucioasă.

Anecdote.

Era să facă.

Se întâlnește un pui de țigan cu o româncă la care lucra mâsa uneori. — Ce mai faci măi Ionică? îl întreabă femeia. — Bine. Da mă-ta ce face, — Bine, era să facă asară plăcintă da n'a mai făcut. — Da de ce? — Apoi n'avea brânză, unt și făină, că tavă găsea ea în sat.

Cum își ține ovreii firea.

Un Neamț ca toți Nemții, ca să se distreze și el a dat un bal. Ca să fie veselie mare de tot, a chemat la bal un Turc, un Jidan și un Țigan. După ce toți se săturară de joc și se cinsteau cu vin roșu, Turcu a descărcat un pistol în casă. Neamțul îndată a căzut la picioarele Turcului. Țiganu a luat-o la sănătoasa de frică, iar Jidanului li înghețase inima în el și rămăsese încremenit. Turcu a strigat atunci cătră Jidan văzând că dintre toți numai el nici n'a fugit nici n'a căzut jos. — Cu ce să te dăruiesc pe tine, că numai tu ți-ai ținut firea.

— La mine să aduci o pereche isme-ne noi în locu istor vechi, care poftim de le vezi, vu placi?! *

Dosul cap.

Dosul s'a fost încăpățânat odată pre-tinzând să fie el cap.

Celelalte organe răsără și își bătură joc de această pretenție a lui.

Dosul s'a pus atunci în grevă. Organele celelalte așteptau să-i treacă ne-bunia, dar după câteva zile tot corpul a început să simtă urmările lipsei de funcționare ale grevistului. Tot corpul se mo-leși, stomacul se umflă, ochii văjiră și în fine ajunsese trupul rău numai din ca-uză dosului.

Membrele ținură atunci un sfat spre a ho-tărî ce este de făcut.

Capul atunci le zise.

— Măi băeți! Este chip să scăpăm de belea și anume: să zicem că el este capul și noi să ne facem treburile ca mai nainte. „Hazul satelor“.

MULTE ȘI DE TOATE.

Armata rusească.

Ziarul oficios al guvernului rusesc, Pravitelstvennij Vjestnic, a publicat zilele acestea o interesantă statistică a armatei rusești.

În ce privește naționalitatea solda-ților, cu ocazia ultimilor recrutări, din 440,000 de recruți 202,000 sunt malo-ruși, adăogându-se la acest număr și numărul rușilor albi și al rușilor mici, suma totală a recruților ruși este de 332,000.

În ce privește starea sanitară a sol-daților, aceasta este cât se poate de satis-făcătoare.

Restul de 180,000 de recruți, după naționalitatea lor, sunt: 30,000 de finlan-dezi, 8000 de tătari, 6000 de bașchiri și 5000 de nemți. Bulgarii, românii și ar-menii la un loc au dat un contingent de 4000 de recruți.

După religieune, 78 de procente din armata rusească sunt de religia ortodoxă, 18,000 de religia mozaică, 14,000 de cea mohamedană și 677 sunt păgâni.

În ce privește starea socială, din 440,000 de recruți 392 de mii sunt fi de țărani, 45 de mii sunt fi de orașeni și 2000 de nobili.

După ocupațiune, 479 de mii sunt a-gricultori, 82 de mii de lucrători în dife-rite ateliere și 9000 de lucrători în fabrici.

Din numărul de 440 de mii de re-cruți patruzeci de procente nu știu nici să scrie nici să citească. Și numai 6000 au terminat cursurile secundare sau au studii universitare.

În privința numărului, Rusia are așa dară cel mai mare număr de soldați. Dacă aceștia ar avea mai multă cultură, Rusia ar putea fi mândră că nu este armată ca a ei în toată Europa.

Secte religioase în America de Nord.

De când Ilie II. al cărui nume de alt-fel era Iohn Alesander Dowie, a pătjit un fiasco grozav, cetățenii din New-York au crezut, că nu se vor naște alți profeti noi. Dar credința aceasta a rămas o părere, căci în timpul din urmă iarăși s'au născut profeti.

La mare renume a ajuns secta »Re-gina casei lui Israil« a lui Elinor Masson din Canada, ori așa numiții »Tăvălitori«. Numele de »Tăvălitori« l'au primit de a-colo, că membrii sectei acesteia se asvării la pământ și se tăvălesc în praf, de câte-ori li cuprinde spiritul necurat, ceea ce se întâmplă destul de des.

Aproape de un an s'a înființat în New-York și »Societatea Spiritului sfânt« și-și luă numele de »Societatea sfântă a Să-ritorilor«. Societatea aceasta în toate ora-șele mai mari din America are credincioși și preoții secției acesteia sunt atât de bo-gați, în cât pe calea lor misionară călăto-resc cu cupeu separat. »Săritorii« cum a-rată și numele, cu sărituri scot din sine duhul necurat și astfel își câștigă lumina spiritului sfânt. O altă sectă poartă nume-le de »Călugării luminaei«, membrii căruia se rețin de la ori-ce mâncare de carne și prin chinuri grozave își curățesc sufletul. După cum spune statistica oficioasă, în New-York 50,000 de oameni se țin de sec-tele aceste, una mai soadă de cât cealaltă, ceea-ce poliția nu o poate împiedeca, căci în America domnește cea mai perfectă li-bertate de religieune.

Pianul Sultanului.

Palatul Dolma Bacco, în care s'a in-stalat noul sultan, după exilarea lui Ab-dul Hamid, are o mulțime de saloane splen-did împodobite. Unele dintre ele sunt par-dosite cu mozaicuri scumpe, la cari s'a lu-crat ani întregi. Într'unul din aceste sa-loane a fost odată invitat de Abdul Hamid renumitul pianist Leopold Meyer, să cânte ceva la pian. Care a fost însă mirarea ar-tistului când, intrând în salon văzu lun-giți jos cinci turci voinici, cari stăteau în nemiscare, abia răsuflând. Picioarele pia-nului erau așezate pe spatele lor. Sultanul se temea ca nu cum-va picioarele pian-ului să strice mozaicul din salon. Meyer cântă la pian un scurt cântec oriental și plecă. Toate insistențele sultanului de a mai cânta și alte bucăți au rămas — spre bucuria celor cari țineau pianul pe spatele lor — zadarnice.

Căsătorii între morți.

»Observatoare romano« spune că în China se fac căsătorii între morți. Moare într'o familie un tânăr neinsurat, imediat se prezintă o petitoare: »Adevărat c'a plecat în cea lume fiul D-voastră«. »Dac, i se răspunde cu lacrimi. »Iată în cutare casă a murit chiar acum o fată nemăritată. Să facem o căsătorie«. De obicei se învoiesc părinții răposaților prin ajutorul mijlocitoare. Pleacă și duc sicriul la mor-mântul băiatului, tac loc și așează pe al fetei lângă al băiatului. Apoi se face praznic, la care își închipuiesc că iau parte și duhurile celor doi îngropați.

De altfel ospetele pentru duhurile morților sunt nenumerate și păzite cu cea mai mare sfințenie. Fiecare ospe din cea lume își are la masă locul său, însemnat c'o lumânare roșie de ceară, lângă care e un taler cu orez fiert, un pahar de vin de orez și cele două bețișoare, cu cari Chi-nezii mănâncă.

La intrarea peței unde se făcu acest praznic al morților — zice misionarul care a fost față într'un sat pe partea de sus a Yangtse Kiangului — e un chip uriaș de hârtie, care înfățișa pe domnul lumii du-hurilor.

După ce pregătirile sunt gata, preot-ul merge la cimitir de pofteste morții. Toată noaptea ard făclile.

Cărți de vizită la Chinezii.

Cărțile de vizită ale Chinezilor sunt de un roșu aprins, ca al sângelui. De alt-fel Chinezii sunt originali de tot în pri-vința cărților de vizită: după rang și sta-rea socială este și mărimea cărții de vizită. De asemenea variază și forma lor, desem-nul de pe dânsule și așa mai departe.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea aeor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiat și cari în urma ușurii din tinerețe și prin deprin-deri rele și-au sdrcocinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amă-nunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, oi trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul reamint în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Ră-kóci-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trapești ale bolnavului se curată, nervii i-se în-tăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bôla, chinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor și lincice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă băsică, nervi și șira spinării, începutul și

de confusie a minții, urmările onanieiței ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slă-birea puterii bărbătești (impotența), vătă-măturil, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă oine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scri-soare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie căruia. Institutul se îngrijește și de me-dicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a m. până la 5 ore p. m., (Duminea până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10.

Conturbarea nutririi la copil seivește atunci, când nu se folosesc alimente nu-tritoare »Kufek«, este singurul nutremânt priincios pentru copii sănătoși și cei ră-mași în desvoltare sau bolnavi de Rha-chitis.

Nr. 3456/1909.

Edict de concurs.

Pentru postul de forestier arhi-diececan al pădurilor dumeniului mi-tropolitan și al pădurilor de pe ter-ritorul dumeniilor fundațiilor Ar-hidiecesei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș publicăm prin a-ceasta concurs cu termenul de 30 Iunie 1909 pe lângă următoarele con-dițiuni:

1. Concurenții au să dovedească că au absolvat vre-o academie sil-vică și că au obținut diplomă de forestier validă pe teritorul Ungariei.

2. Pe lângă documentele rela-tive la calificațiunea prescrisă de legile și ordinațiunile vigente, con-curenții au să alăture la petiția lor și documentele despre praxa și ser-viciul lor de până acum și extras matricular de botez

3. Cercul de activitate al fores-tierului arhidiececan este determinat în »Statutele Administrației centrale capitulare din Blaj și în ordinați-unile relative konzistoriale.

4. Forestierul primește salariu a-nual 2000 cor., cuincuenal de câte 200 cor., relut de cuartir de 400 cor., pausal de călătorie de 700 cor., 8 orgii cubice lemne de foc și drept la fondul de pensiuine înființat.

5. Concurenții au să-și înainteze petițiile până la termenul amintit la »Konzistorul arhiepiscopesc gr. cat.« în Blaj.

Din ședința Konzistorului arhie-piscopesc gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, ținută în Blaj la 11 Maiu 1909.

VICTOR MIHÁLYI m. p.,

(611,2-2.)

Metropolit de Alba-Iulia.

Publicațiune.

Subsemnatul aduc la cunoștința On. public, că afacerea mea de mă-celărie din piața Brașovului de sub firma: IOAN A. LUPAN, începând din anul 1905 mi-am condus-o și mi o conduc singur.

Toate cumpărările și vânzările, precum și încasările și plățile pri-vitoare la această afacere le-am în-deplinit și le îndeplinesc personal eu. N'am avut și nu am nici tovarăș și nici plenipotențiat. Ori-ce cumpărări și încasări făcute de alte persoane în numele meu, nu mă pri-vesc pe mine.

Aceasta o public pentru-că în timpul din urmă s'au folosit și alte persoane de numele și de firma mea la încheierea de afaceri în branșa aceasta.

Brașov, în 13 Maiu 1909.

Ioan A. Lupan, măcelar.

(613,1—3.)

Cursul pietei Braşov
Din 27 Maiu n. 1909.

Banenote rom. Cump. 18.88	Vënd.	18.94
Argint român	"	18.80
Lire turcesci	"	21.50
Seris. fonc. Albine 5% 100.—	"	101.—
Ruble Rusesci	"	2.50
Napoleondori.	"	19.12
Galbeni	"	11.4
Mărci germane	"	117.40

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni.
Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Pânticeu, expoziția în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în	4000 acțiuni	K.	400.000
" Fonduri de rezervă	"		250.000
" Fonduri culturale și de binefacere	"		15.000
" Depuneri spre fructificare circa	"		1.500.000

Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiunii culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escomtează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Cont-curent cu acoperire de hârti de valoare notate la bursă cu 6% și 7%; „Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de aceea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind.

„Economul“ mijlocește cele mai eficiente asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte:

Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. Public că vând

VINUL RISLING

din vile proprii cu prețurile următoare:

VIN NOU dela 1 litru—50 litri à 40 cr.

" " " 50 litri în sus " 37 "

VIN VECHIU " 1 litru—50 litri " 45 "

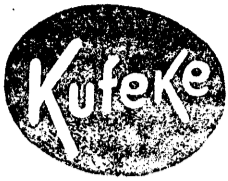
" " " 50 litri în sus " 43 "

Se capătă în prăvălia D-lor **Karácsony Kis M. și Velits**, la „Crucea roșie“, Strada Vămii Nr. 4.

Cu toată stima **Velits György.**

572,12 12.

Cel mai probat și de primele autorități și mii de medici indigeni și streinătate recomandat nutriment pentru copii și adulți sănătoși sau bolnavi. Întărește musculatura, regulează înstuirea și ieftin la folosire.

Important pentru cei ce suferă de stomac.

Lipsa de apetit, dureri de stomac, greață, slăbiciune de stomac, mistuire grea, insomniu, lipsa de sânge etc. se delatăru numai decât prin renumitele

Picături de stomac a lui Brady
(BRADY-féle Gyomorcseppek.)

Mii și mii de epistole de mulțumită și recunoștință.

O sticlă mică cu îndrumarea de folosință 80 bani, una mare cor. 1-40.

De căpătat în ori ce farmacie.

M. gazinut principal

Brady C. Gyógytára
a „Magy. Királyhoz“

Wien I. Bez. Fleischmarkt 1. Depot 247. de unde la dorință se trimite gratis interesanta „Broșură specială“ după trimiterea a 5 cor. se expediază 6 sticle mici, după trimiterea a cor. 4-50 se expediază 3 sticle mari scutire de porto.

Să ne păzim de imitațiuni. Adevăratele Picături de stomac a lui BRADY trebuie să fie provăzute cu marca de scutire și cu subscrierea de mai sus.

30,000 cor. Garanție pentru curățenie.

Săpunul Cerb a lui Schicht

Este rezultatul numai unui studiu de ani îndelungați și conștientios. Are putere extraordinară de curățit la spălat. E te curat și fără ingrediente stricicioase. Fără teamă poate deci fi folosit la ori-ce spălat și curățire, și chiar acolo unde săpunul obicinuit nu folosește, sau reclama o deosebită îngrijire.

GEORG SCHICHT,
societate pe acții,
Aussig a/E.

Cursul la bursa din Viena.
Din 26 Maiu n. 1909

Renta ung. de aur 4%	113 95
Renta de corone ung. 4%	93 25
Impr. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	83 20
Impr. căl. fer. ung. în argint 4%	93 75
Bonuri rurale croate-slavone	94 35
Impr. ung. cu premii	203 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.10
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96 50
Renta de argint austr. 4 1/10	96 45

Renta de aur austr. 4%	117 40
Renta de corone austr. 4%	96 40
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	86 45
Losuri din 1860	162.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	749 25
Acții de-ale Băncii austr. de credit	636 25
Acții de-ale Băncii austro-ung.	1778 —
Napoleondori.	19.03
Mărci imperiale germane	117.20
London vista	239 67 1/2
Paris vista	95 25
Novo italiene	94 65

Institut indigen. Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit: pentru despăg. de incendii **4,484,278.83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113.12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Braşov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Încălțăminte de tafelne GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu șinoare.
Papuci albi.	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică.	Cisme de călărit.	Ghete de voișiu.
Papuci călduroși.	Gamasse.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Galeci.	

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.

Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Antreprize de pompe funebre E. Tutsek.

Braşov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênêt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se escută prompt și ieftin, sau asupra-mi și transporturi de morți in streinătate.

La casuri de morțe a se adresa la **E. Tutsek.**

Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarette „Jacobi-Antinicotin“.

Surprindere plăcută! Fiecare cutie conține o carte vândută interesantă

Vânzătorii! Veritabil numai în cutii de țigare cu numele „JACOBI“.